

GUIYA B'A

PROGRAMAS SOSYALES 2014

TOJOLABAL

SEDESOL

SECRETARÍA DE
DESARROLLO SOCIAL

GUIYA B'A
PROGRAMAS SOSYALES 2014
TOJOLABAL

SEDESOL
—
SECRETARÍA DE
DESARROLLO SOCIAL

Mtra. María del Rosario Robles Berlanga

SECRETARIA DE DESARROLLO SOCIAL

Lic. Ernesto Javier Nemer Álvarez

SUBSECRETARIO DE DESARROLLO SOCIAL Y HUMANO

Lic. Javier Guerrero García

SUBSECRETARIO DE DESARROLLO COMUNITARIO Y PARTICIPACIÓN SOCIAL

Lic. Juan Carlos Lastiri Quirós

SUBSECRETARIO DE PROSPECTIVA, PLANEACIÓN Y EVALUACIÓN

Mtra. María Evangélica Villalpando Rodríguez

ABOGADA GENERAL Y COMISIONADA PARA LA TRANSPARENCIA

Dr. Emilio Zebadúa González

OFICIAL MAYOR

Lic. Enrique González Tiburcio

COORDINADOR DE ASESORES DE LA C. SECRETARIA

Ing. Simón Pedro de León Mojarrero

TITULAR DE LA UNIDAD DE COORDINACIÓN DE DELEGACIONES

Lic. Ramón Sosamontes Herreramoro

JEFE DE LA UNIDAD DE LA OFICINA DE LA SECRETARÍA Y COMUNICACIÓN SOCIAL

Mtro. Eugenio Aurelio Alvarez Orozco

TITULAR DEL ÓRGANO INTERNO DE CONTROL

2014

Guaya b'a programas sosyales 2014

ISBN: en trámite

Secretaría de Desarrollo Social

Paseo de la Reforma 116,

Col. Juárez, Del. Cuauhtémoc,

C. P. 06600, México, D. F.

Impreso en México

Este programa es público, ajeno a cualquier partido político.

Queda prohibido el uso para fines distintos al desarrollo social.

ÍNDICE

JA PROGRAMA SEGURO B'A BIDA B'A NANAL JUMASA' JA B'A PAMILYA	5
JA PROGRAMA B'A DESAROLLO HUMANO OPORTUNIDADESI	9
JA PROGRAMA B'A APOYO ALIMENTARYO (PAL)	14
JA PROGRAMA B'A PENSYON JA B'A MANAKA AYXA SK'UJOLI	16
JA PROGRAMA B'A OJ AJYUK JA YAL UNTIK B'A OJ KOLTAXUK JA NANAL MA' WA XCH'AK A'TIJKUE'I	18
JA PROGRAMA B'A ABASTO RURAL WA XYILA' JA DIKONSA, S. A. DE C. V.....	23
JA PROGRAMA JA B'A ABASTO SOSYAL B'A LECH, B'A YE'N WA XYILA' JA LIKONSA, S. A. DE C. V.....	25
JA INSTITUTO NASYONAL B'A MA'TIKNAKA AYXA SK'UJULE'I (INAPAM).....	28
JA PROGRAMA B'A A'TEL B'A STYEMPO'ILTA	31
JA PROGRAMA B'A KOLTANEL JA B'A WA XCH'AK K'ANXUK JA B'A IXUKE' JA B'A ENTIDAD PEDERATIBA B'A OJ OCHUK SOK OJ A'TELTAXUK JA PROGRAMA JUMASA' JA B'A JTALNAXUK JA B'A MI IXTALAJUKE' JA IXUKE'I (PAIMEF).....	33
JA PROGRAMA JA B'A J-ILXUK JA A'TUJUM B'A YOJ ALAJI	35
JA PROGRAMA 3X1 B'A MA' WA XWAJ B'A PILAN PAYISI.....	38
JA PONDO NASYONAL JA B'A POMENTO B'A ARTESANIYASI (PONART)	42
JA PROGRAMA B'A DESAROYO B'A SONAS PRIORITARYASI	45
PROGRAMA OPSYONES PRODUKTIBASI.....	47
JA PROGRAMA B'A KOINBERSYON SOSYALI	52
JA INSTITUTO MEJIKANO JA B'A JUBENTUTI (IMJUBE).....	56
JA KONSEJO NASYONAL B'A DESAROYO SOK JA INKLUSYON JA B'A MA'TIKNAKA DISKAPASITADO AYI (KONADIS)	62
DELEGACIONES DE LA SEDESOL EN LOS ESTADOS.....	63

SEGURO B'A BIDA B'A NANAL JUMASA' JA B'A PAMILYA

**¿B'a jas
xchol?**

B'a oj ya' ajyuklek ja ixuk jumasa` b'a nanal jumasa` b'a 12 sok manb'a 68 jab'il ke jachni aye` ke mey stak'ine`a sok mey yi oje` b'a oj koltajuke` b'a lek lek ajyuk ja sak'anile`i, ja lek xchamye`i, ja yuntikil ixuk ma` winik jumasa` oj b'ob' stul-e` ma` ojto cho ochuke' mas sneb'jel ju'un.

¿MACHTIK JUNK'ILUK JA WA SKOLTA?

B'a yal untik ixuk, ma` yal untik winik, yal kerem jumasa` sok kerem jumasa` manb'a 23 ja sjab'ili ke jach meb'axa` aye` ke meyxha ay snan, ja yajni ja b'a snaji ayxa yi`oj jun ixuk ke ye'n olomal. Ja lek xcham ja iti sok tini ochel ju'un ja b'a programa, ja programa oj skolta ja yuntikil winik ma` ixuk jumasa` b'a 0 man b'a 3 jab'il.

Ja wa xkoltaxi ja na`its jumasa` ke meyni ay ja b'a jastal oj koltajuk b'a jel st'ilanili b'a jas oj yab'ye`, b'a lek oj ajyuke` ja ma` tinaka tsoman ek'i, na`its sok ke jachni wan yi`jel

Ta mixak'a ti ajyi'a ja wuntiki ixuk ma` winiki b'a 0 manb'a 23 jab'il ojni koltajuke` sok ja b'a sneb'jel ju'un.

wokol ke kanelxa ja b'a jas wa xje'xi, jach jastal ja yuntikil winik ma' ixuk jumasa` sok b'a jastal milek'ayuk.

¿JAS KOLTANEL WA XYA'A JA PROGRAMA?

Oj ajuk yi` tak'in b'a kada ixaw ke wa xk'ulaxi entregar b'a kada chab'tike` ixaw, ja b'a jastalni ja sjab'il Sok jas grado'il ay ja ba wan sneb'jel ju`uni ja yal untik ixuki ma' winiki, ja yal kerem jumasa` sok keremtik jumasa`, ja b'a jastalni ja jas nochani:

B'a 0 jab'il sok manb'a preeskolar	\$300.00
Sneb'jel ju`un b'a primarya	\$500.00
Sneb'jel ju`un b'a sekundarya	\$700.00
Sneb'jel ju`un b'a prepa	\$900.00
Sneb'jel ju`un b'a universidad	\$1,000.00 manb'a \$1,850.00

Ja b'a jastal koltanel sok tak'ini ja b'a untik ixuki sok b'a yal untik winiki manb'a 5 jab'il oj ajukyi` ke mi oj sje` ke wane' sneb'ejel ju'un. Ja b'a 6 jab'il jel st'ilanil ke oj je'xuk ja yal untiki winik ma' ixuk wane' sneb'jel ju'un.

¿JASUNK'ILUK JA WA XMAKUNI JA B'A OJ KOLTAJANANI?

Ja b'a oj k'ulaxuk ja b'a b'ajtan och ju`uni jel st'ilanil oj ch'ak tsikb'uk spetsanil ja jastik nochan wa xch'ak k'anxuki:

- Jachni nanal olomal b'a moj aljelal jumasa` ke jelti awula sb'aj sok meyni ay yi oj seguridad sosyal.
- Ke jachni ti sb'aj b'a mejiko sok ay yi`oj b'a 12 sok 68 jab'il.
- Oj sb'ut'e` sok oj sk'ul entregar b'a orginal sok kopya ja b'a jastal wa x-ajyi` ochel ju`un ja b'a programa Seguro b'a sak'anili ja b'a nanal olomal ja b'a smoj aljel jumasa`.
- Oj je'xuk orginal b'a oj iljuk b'a sb'aja` ke wanto xmakuni.

a) Ja kristyano jumasa` ke wa stalnaye` yuntikil keremtik ma' ixuke` jumasa` manb'a 17 jab'il ke meb'ani`aya ke mey snan jel st'ilanil:

- Oj sje` kopya ja b'a pormato ja b'a b'ajtanto oj aiyuk ochel ju`uni ke k'ulajiyi` entregar ja nanali ja b'a oj ochuk ja b'a programa.

Oj sk'uleke' partisipar
nanal b'a stuch'ile' b'a
12 sok manb'a 68 jab'il.

- Oj sje' ja originali sok oj sk'ul entregar copya b'a oj a'xuk b'a wa sje'a b'a sb'aja' ke wanto xmakuni.
- Oj sje` orginal sok oj sk'ul entregar kopya b'a akta ja b'a xchamelal ja b'a nanali.
- Oj sje` orginal sok oj sk'ul entregar kopya b'a akta b'a manxel b'a kada yuntikil winik sok yuntikil ixuk manb'a 17 jab'il.
- Oj sk'ul entregar kopya ja b'a Klabe Unika b'a Registro b'a Poblasyoni (KURP) ja b'a kristyano ma` wa xyila` b'a kada untik winik ma` ixuk ke ch'iné'to manb'a 17 jab'il ja b'a ma`tik wa sk'ana' ja b'a koltalajeli.
- Ja b'a jastalni ja b'a yal untik ke mi lek'ayuk, oj se` orginal sok oj sk'ul entregar kopya ja Sertipikado Mediko ke wa sk'ana' ja institusyon b'a jlekitlaltik ja b'a gobyerno, oj chiknajuk ja b'a jastal mi lek'ayuki.
- Oj je'xuk ja b'ayni` ke jani oj sje' ja orginala sok oj sk'ul entregar kopya b'a boleto b'a lus, ja`, telepano, ja b'a jastal wa stupu ja b'a b'ayi` ma` Konstansya ja b'a b'ayi` ke jani ya`unej ja ma`tik ay xcholi ja b'a tiwi, ke ja yal luwari mi oj ek' mas ja 10 mil ja b'a janek' ja swinkili.
- Oj a'xuk ja jas oj k'ulaxuk ja b'a jas jel st'ilanil ja b'a oj b'utxuk ja Ju`uni sb'i'il Úniko b'a Inpormasyon Sosyoekonómika (KUIS).

b) Ja untik winiki sok ixuk jumasa` b'a 18 sok manb'a 23 jab'il sok ja b'a jastalni meb'a ay ke mey snani jel st'ilanil oj sk'uluke':

- Oj sje` ja b'a jas wa xk'anxi b'a oj je'xuk ja b'a jas b'ajtanto ja b'a ochel ju'un ja nanali ja b'a Programa.
- Oj je'xuk orginal sok oj k'ulaxuk entregar kopya jun ju'un b'a oj b'ob' a'xuk ke wanto xmakuni.
- Oj je'xuk orginal sok oj k'ulaxuk entregar kopya ke oj b'ob' a'xuk ja akta b'a cham nanali.
- Oj je'xuk orginal sok oj k'ulaxuk entregar kopya jun ju'un b'a oj b'ob' a'xuk ja akta ma` akta jumasa` b'a manxeli.
- Oj sk'ul entregar kopya ja b'a Klabe Unika b'a Registro b'a Poblasyoni (KURP)
- Oj je'xuk b'a sb'aja` ja oj je'xuk ja orginala sok oj sk'ul entregar kopya b'a boleto b'a lus, ja`, telepano, ja b'a jastal wa stupu ja b'a b'ayi` ma` Konstansya ja b'a b'ayi` ke jani ya`unej ja ma`tik ay xcholi ja b'a tiwi, ke ja yal luwari mi oj ek' mas ja 10 mil ja b'a janek' ja swinkili.
- Oj a'xuk ja jas oj k'ulaxuk ja b'a jas jel st'ilanil ja b'a oj b'utxuk ja Ju`uni sb'i'il Úniko b'a Inpormasyon Sosyoekonómika (KUIS).

c) Ja b'a untik winiki ma` untik ixuk b'a 6 sok manb'a 23 jab'il, ja b'a jastalni ayi` ke mey snani, ja snani mini ocheluk ju'un ja b'ajtan jas k'elub'alii ja b'a Programa jel st'ilanil:

- Ochelni ju'un ja b'a Sistema Edukatibo Nasyonali.
- K'ulaxuk entregar constansya b'a wa xje'xi ju'un ke wanto xmakuni ja b'a syajtab'il ja b'a jas ora wa xk'anxi`i, sok ja seyo b'a jel st'ilanil ti jakel b'a ma` ay xchol ja b'a snajtsil b'a wa xneb'xi ju`uni sok spoto ma` jas oj ajukyi`i.

Ja jasnaka yi oj ja ju'un iti jachini b'a jastal oj ch'ak alxuka sok oj pukxuk, yuj b'a chikan jasunk'iluk wa xk'anxi ja b'a programa jel st'ilanil oj ajyuk ja b'a jastik wa xch'ak alxuk b'a jastalni oj tsa'xuk sok ja jastik wa xch'ak k'anxuk ja jastiknaka alub'al ja b'a oj tsikb'uk b'a jas wan k'ulaxel ke wanto xmankuni.

B'a yoj payisi
Lada b'a moy stupjel
01 800 007 3705

Xchonab'il b'a Mejiko
(01 55) 5328 5000,
ext. 50612, 50621, 50622, 50623,
50624, 50625, 50626 sok 50628

Yoraryo`il b'a wa xk'elxi
9:00 AM sok b'a 3:00 PM
sok b'a 6:00 sok b'a 8:00PM

Koreo elektroniko
segurodevideparajefasdefamilia@sedesol.gob.mx

**Ja b'a
oj ja wab'
mas sb'eji**

JA PROGRAMA B'A DESAROLLO HUMANO OPORTUNIDADES

¿B'a jas xchol?

Wa skolta moj aljel jumasa' jel awula sb'aj wan ek'el yuji nab'al oj wa'uke lek, lek oj ajuke' ja b'a sak'anile'i sok ja b'a sneb'jel ju'uni.

¿MACHTIK JUNK'ILUK JA WA SKOLTA?

B'a mojaljel jumasa` ke jach aye` b'a jastal mi jas sta`awe` sok ma'tik jel awula sb'aj ke mi sta`awe` ja b'a jas xmakuni b'a sneb'jel ju'uni, sok slekilali sok ja b'a jastik xch'ak yab'i.

Jani oj ilxuk b'ajtan ja na`its jumasa` ke jachni meto ay yi oje` 22 jab'il sok ixuke` b'a jab'il oj manxuk yalatsi.

¿JASTIK KOLTANEL WA XYA'A JA PROGRAMA?

- Ja Koltanel b'a jas oj Ab'xuk: **315 pesos kada ixaw** ja b'a mas lek ja jas oj yab'ye'i sok ja jastal lek oj ajuuk ja smoj aljele'i.
- Koltanel b'a jas oj Ab'xuk b'a jasnaka wa xya' ts'ikb'uk: **130 pesos kada ixaw** b'a oj ch'ak stup spetsanil ja jastik wa xch'aka' ja smoj aljel jumasa` yuj jastal jel karo sts'akol ja jastik wa xch'ak ab'xuki.
- Koltanel b'a yal Untik: **115 pesos kada ixaw** b'a kada yal ak'ix ma` yal kerem b'a 0 manb'a 9 jab'il. Oxwane` ma` oj koltajuk b'a kada ma'tik smojaljel sb'aje`.
- Koltanel b'a ma'tik ayxa Sk'ujol: **345 pesos ja b'a ixawi** b'a kada jujune` ja ma'tik ayxa sk'ujoli ke mini ocheluk ja b'a Programa b'a Skoltalajel b'a ma'tik mas ayxa Sk'ujol.

Beka b'a snebjel ju'un

Primarya
B'a \$165.00
manb'a \$330.00
Sekundarya
B'a \$480.00
manb'a \$535.00
B'a \$510.00
manb'a \$620.00
B'a snebjel ju'un b'a prepa sok KAM Laboral
B'a \$810.00
manb'a \$925.00
B'a \$930.00
manb'a \$1,055.00

Jastik wa xmakuni b'a snebjel ju'un

Primarya
\$220.00 ja yajni xk'e' + stul ja b'a jab'il
\$110.00 b'a jlok'ulaxuki
Sekundarya
\$410.00 ja yajni xk'e' stul ja b'a jab'il
Ja b'a snebjel ju'un b'a prepa sok CAM Laboral
\$415.00 ja yajni xk'e' stul ja b'a jab'il
Ja neb'a ju'un jumasa' b'a Programa Oportunidadesi b'a primarya sok b'a sekundarya sok ja eskwela b'a Konape:
Wa x-ajiyile' jun paquete jas xmakuni yujile'

- Koltanel sok b'a beka b'a ma'tik wan sneb'jel ju'un: wa xya'a t'ak'in ja b'a jastalni b'a jas grado wajum ja yuntikil ixuki ma'winik:

- Primarya: **b'a 165 sok 330 pesos ja ixawi.**
- Sekundarya: **b'a 480 sok 535 pesos ja ixawi** ja b'a winike'i wa x-a'jiyi' **510 sok 620 pesos ja ixawi** ja b'a ixuke'i.
- B'a prepa: **b'a 810 sok 925 pesos ja ixawi** b'a winike' sok **930 ma' 1,500 pesos ja ixawi** ja b'a ixuke'i.

Cho ay beka ja b'a ma'tik b'a ma'tik wa sneb'al ju'un ke mi lek'ayuk sok wane'ni ochel ja b'a snajtsil wa xneb'xi ju'un b'a st'ilanil ja oj chapjuk ja b'a a'teli, wa sb'i'ilan KAM Laboral. Ja jastal koltaneli jachni junxta sok ja b'a ma'tik tey b'a prepa.

Petsanil ja koltaneli jachni b'a kada ixawa pe wa xk'ulaxi entregar b'a kada chab'tike' ixaw. Jel st'ilanil oj naxuk ke mini ja'uk ja lom mas a`ay ja yuntikili mas a`ay oj yi'e' ja tak'ini. Ayni stik'anil b'a janek'ta ja tak'in oj yi'e' b'a kada jujune' ja jmoj aljeli oj b'ob' yi'e'.

- Jastik wa x-ilxi b'a Koltanel b'a mixa AJYUK Wa`in:
- Ojtoni b'ob' ochuke` syajk'achil ek'ele` ja moj aljelal jumasa` ja b'a programa oj sman-e` b'a jastik oj yab'ye` ja b'a wani xchonji ma' ja b'a b'ay ja Dikonsa, jachni jastal ja b'a lech jumasa` b'a Likonsa.
- Ja kristyano jumasa` ke wanxani xkoltaji yujele` ja programa oj b'ob' stsa`e` b'a ye`n ita oj ek'uk ja b'a jastalni ja b'a koltanel jumasa` ja b'a jastal Mixa Ajyuk wa`ini ma' oj kumxuke` ja b'a wa xwaj ja b'a wa xje'kji tak'ini jachani tak'ina ja yajni xyalawee'i, ja ni oj sk'uluke` ja b'a jastal oj sk'an-e` ja b'a jastalni'i.
- Koltanel sok tak'in ja b'a jastik wa xmakuni ja b'a wa xneb'xi ju'un:
- Primarya: **220 pesos** ja yajni xk'e' ja Klase sok **110 pesos** ja b'a jastalni wa x-a'xi ja b'a jas wa xmakuni.

- Sekundarya: **410 pesos** b'a kechan jun ek'ele` ja yajni xk'e ja Klase.
- Ja b'a jastalni b'a Koltanel b'a Tuktukil b'a (KAM Laboral) sok ja b'a prepa: **415 pesos** b'a kechan jun ek'ele` ja yajni xk'e` ja Klase.

Ja ixuke` sok winike` neb'a ju`un jumasa` ja b'a programa oportunidati ke wa sk'ulane` sneb'awe` ja b'a snajtsil xje'xi ju`un jumasa` ke jani wa sk'ela` ja programa Konsejo Nasyonal Pomento Edukatibo (Konape) ja b'a SEP b'a primarya sok b'a sekundarya oj b'ob' yi` jun pakete b'a jastik oj jmakunuk yuj ja b'a wa xje'xi ju`uni ke jastalni oj ajukyi` tak'ini.

- Koltanel sok tak'in b'a "Keremtik Oportunidad": b'a **4,599 pesos** b'a kechan jun ek'ele`, nab'al ja keremtiki oj xch'ak ekan ja sprep'a`e`i ja yajni mito stsikb'i yujele` ja 22 jab'il..
- Koltanel sok tak'in yuj sertipicado b'a sekundarya ma` bachiyerato: wa a'xiyi` ja ak'ixuk jumasa` b'a 18 sok 29 jab'il ke wa xyi'aje` ja sertipikado b'a sekundarya, sok ja ma'tik ayxa yi oj 22 ma` 29 jab'il ke wa xyi'aje` ja sertipikado b'a prepa b'a spetsanil, sok jani ja b'a jastalni wa x-ilxi ja b'a SEP.

Ja moj aljelal jumasa` jel st'ilanil
oj wajuke` ja b'a jas wa x-je'xi b'a
oj chapjuke`i.

Sok Oportunidadesi sok wa
xch'ak sk'uluk ja jasni oja
kuluki masni jel a'ay ja jasni
lek oj ajyana.

B'a sak'aniltik

Wa x-aji an b'a mas jel t'ilan
xmakuni b'a k'eb'ub'al

 <p>B'a jas x-ab'xi Stalnajel b'a k'i' el sok b'a sk'i' elal yal untuk</p>	 <p>B'a mas t'ilan b'a 0 manb'a 5 jab'il Jastik wa xch'ak a'xuk b'a jastik wa x-ab'xi</p>
 <p>Ixuke' manaka mi lek'ayuke' ma' ja b'a janek' wa xya chunuk ja yali</p>	 <p>Mas ch'ine' to ja b'a 5 jab'ili</p>

- Koltanel b'a oj ijuke' yuj b'ejyum tak'in: wa x-a'xi ja ma'tik wan yijel beka ke wane' sneb'jel ju'un ja prepa b'a spetsanal sk'ak'ujil ja semana.
- B'a jle'kilaltik: oj axukyi' jun paquete b'a jel st'ilanil ja jkoltalajeltik b'a jlekitlaltiki mey stupjel ja b'a jastal oj ilxuk sok ja b'a jastal mi oj sta' ja xchamel jumasa` b'a mas wa xya'a.
- B'a jas wa x-ab'xi: ja moj aljelal jumasa` wani x-ilxi sok ja b'a jastal ja sk'i'elali sok ja b'a jk'i'uk ja yal untilki b'a oj koltaxuk b'a chikan jas wokol b'a mi lekuk jas xya'b'i, ja b'a jastalni mas st'ilanil sok ja b'a yal ak'ixuki sok ja yal keremtik ke meto ay yi'oje' jo'e jab'il sok ja b'a ixuke' ma'tik ay yi oj niwakil chameli sok ja b'a styempo'il b'a wa xya' chunuk yuntikili, oj kulaxukyi' entregar ja b'a jastalni oj koltaxuk sok ja b'a jastik oj yab'ye'i.

¿JA SUNK'ILUK JA WA XMAKUNI JA B'A OJ KOLTAJANANI?

- Ke ja b'a b'ayi` jachni jastal jun luwar wa x-ilxi ke mini jas yi'oje'a sok mini ay sta'k'ine'a sok jach mi mojan yi'ojo ja b'a wa xneb'xi ju'un b'a primarya sok ja senkundarya, jach jastal jun Klinika b'a lek oj ajyuke'.
- Ja b'a komoni oj k'elxuk jastal ay sok ja jastalni oj ilxuki, oj ilxuk ja moj aljelal jumasa` ja ma'tik oj koltajuk yuj

ja programa. Jel st'ilanil oj waj spetsanal ja konsulta b'a klinika sok ja b'a jastalik wa xch'ak k'ulaxuk b'a wa xchapxiye` ja b'a jastalni oj stalna sb'aje` ja b'a jastal lek oj ajyuke`i.

- Ja yal untilik winik ma' ak'ixuk sok ja keremtik ja b'a smoj aljel sb'aje`i jel st'ilanil oj ochuke` ju'un sok oj cho wajuke` tik'an ja b'a snajtsil xneb'xi ju'un b'a primarya, sekundarya ma` b'a prepa.
- Ja ta mik'a xwajye` ja b'a klinika ja yal untilik ixuk ma' kerem mi xwajye` ja b'a snajtsil wa xneb'xi ju'un b'a primarya, sekundarya ma` ja b'a prepa, mixa ojto koltajuke` yuj ja programa b'a jun tyempo lek ma` b'a spetsanil tyempo.

Ja jasnaka yi oj ja ju`un iti jachini b'a jastal oj ch'ak alxuka sok oj pukxuk, yuj b'a chikan jasunk'iluk wa xk'anxi ja b'a programa jel st'ilanil oj ajyuk ja b'a jastik wa xch'ak alxuk b'a jastalni oj tsa'xuk sok ja jastik wa xch'ak k'anxuk ja jastiknaka alub'al ja b'a oj tsikb'uk b'a jas wan k'ulaxel ke wanto xmankuni.

Ja b'a
oj ja wab'
mas sb'ej'

Koordinasyon Nasional ja b'a Programa Oportunidades

B'a yoj payis
Lada b'a mey stupjel
01 800 500 5050

Xchonab'il b'a Mejiko
(01 55) 5482 0700, ext. 60381

Yoraryo' il b'a wa xk'elxi
8:00 AM sok b'a 7:00 PM

Pagina elektronika
www.oportunidades.gob.mx

Sedesol

B'a yoj payis
Lada b'a mey stupjel
01 800 007 3705

JA PROGRAMA B'A APOYO ALIMENTARYO (PAL)

¿B'a jas
xchol?

Ja programa iti wa skolta ja moj aljel jumasa` ke jel awula sb'aje', nab'al b'a mas lekxa ja jas oj yab'ye'i sok ja b'a mas lekxa ajyuke' sok ja b'a swa'eli.

¿MACHTIK JUNK'ILUK JA WA SKOLTA?

Ja kristyano jumasa` ma' mey yi oj tak'in b'a oj sman jas oj yab'i sok mi xcho koltajiyuj ja Programa Oportunidati.

Jani oj ilxuk b'ajtan ja yoj na`its b'a mas ko'elto ja 5 jab'il sok ixuke` ma'tik ay yi`oj niwakil chamel ma` wanto xya` chunuk yal.

¿JASTIK KOLTANEL WA XYA'A JA PROGRAMA?

- Koltanel b'a jas oj Ab'xuk: **310 pesos ja ixawi**.
- Koltanel b'a jas oj Ab'xuk b'a wa xya' Ts'ikb'uk: **130 pesos ja ixaw** b'a oj xch'ak stup spetsanil ja jastik wa xch'aka ja smoj aljel jumasa` yuj jastal jel a'ay ja sts'akol ja jastik wa xch'ak ab'xuki.
- Koltanel b'a yal Untik: **115 pesos ja ixawi** b'a kada yal ak'ix ma` yal kerem b'a 0 manb'a 9 jab'il. Oxwane` ma` oj koltajuk b'a kada ma'tik smojaljel sb'aje'.
- Koltanel b'a mas jel St'ilanil ja b'a Transito b'a Programa Oportunidati: **440 pesos** kechan jun ek'ele` wa x-ajiyi` ja moj aljel jumasa` ja ma` wa x-ek` ja b'a Programa Oportunidati.
- Koltanel b'a Sedesol b'a Mixa ay Wa'in: **88 pesos ja ixawi**. Wa xk'ulaxiyi` entregar jun tak'in ja moj aljel jumasa` ja b'a jastal wa x-ilxi ja b'a PAL-Mixa ay Wa`ini.

Ja koltanel b'a kada ixawi pe kada xchab' tike` ixaw wa xk'ulaxi entregar.

¿JA SUNK'ILUK JA WA XMAKUNI JA B'A OJ KOLTAJANANI?

Ja programa oj sk'el ja komon jumasa` ja b'a jastal ni aye` ja b'a b'aye`i ja b'a jastal mi jasta`awe`i sok jel najat aye'. Ja b'a komon jumasa` jawi oj k'elxuk ja b'a snaje`i sok ja b'a jastalni wa xch'ak ilxuki, wa x-ilxi ja moj aljelal jumasa` ke meyni jas yi oj ja ojni b'ob' yi'e`i.

Ja jasnaka yi oj ja ju`un iti jachini b'a jastal oj ch'ak alxuka sok oj pukxuk, yuj b'a chikan jasunk'iluk wa xk'anxi ja b'a programa jel st'ilanil oj ajyuk ja b'a jastik wa xch'ak alxuk b'a jastalni oj tsa'xuk sok ja jastik wa xch'ak k'anxuk ja jastiknaka alub'al ja b'a oj tsikb'uk b'a jas wan k'ulaxel ke wanto xmankuni.

Ja b'a
oj ja wab'
mas sb'ejí'

Koordinasyon Nasional ja b'a Programa Oportunidades

B'a yoj payis
Lada b'a mey stupjel
01 800 500 5050

Xchonab'il b'a Mejiko
(01 55) 5482 0700, ext. 60381

Yoraryo' il b'a wa xk'elxi
8:00 AM sok b'a 7:00 PM

Pagina elektronika
www.oportunidades.gob.mx

Sedesol

B'a yoj payis
Lada b'a mey stupjel
01 800 007 3705

Ja yajni la' wa'lek waxa wab'an
b'a lek ajyuk ja wa sak'anili.

JA PROGRAMA B'A PENSYON JA B'A MANAKA AYXA SK'UJOLI

¿B'a jas
xchol?

B'a oj skolta ja kristyano jumasa` ja ma`tik mas ayxa ja sjab'il b'a mas lek oj ajyuk ja sak'anili sok ja b'a spensare'i.

¿MACHTIK JUNK'ILUK JA WA SKOLTA?

Ja'a kristyano jumasa` b'a 65 jab'il ma' mas, cho jachni ja ma`tik wa sk'ulan kobra ke mixa wanuk a'teli ma` wa xkoltajiye' mas t'usan ja b'a **1,092 pesos ja ixawi**.

¿JASTIK KOLTANEL WA XYA'A JA PROGRAMA?

- Koltanel sok tak'in:
  - **580 pesos b'a kada chab'tike` ixaw** sok jach b'a spetsanil.
  - Oj b'ob' ajukyi` **300 pesos kada jab'il** ja b'a oj ya`eluk ja tarjeta b'a banko ja b'a jastalni oj i'xuk ja tak'in ja b'a Jas wa xch'ak k'elxuki.
  - **1,160 pesos** b'a kechan jun ita ek'ele` ja b'a kristyano ja ba mani alub'al ke ye` wa xyila`, ja b'a xchamel ja ma` wa xyi'ají'.
- Koltanel b'a oj ajyuk lek ja b'a sak'anili sok ja b'a spensari:
  - Ja jastal b'a lo'il jumasa` sok ja b'a jastal oj k'ulaxuk ja b'a jastal mas lek oj ajyuk ja b'a sak'anili, sk'ulajel participar b'a jun k'ole' sok b'a tuktukil jastik wa xch'ak alxuk.

\$580.00	ja ixawi b'a 2 ixaw jach wa x-aji' tak'in
\$300.00	ja jab'il b'a oj wa' el jun tarjeta b'a banko
\$1,160.00	ja b'a xcham ja ma` a'ub'alniyi'i

- Jas oj alxukyab' b'a oj jmakunuk ja b'a a'tel jumasa` ja b'a jastal lek oj ajyuke'i, b'a jastal oj je'xukyi` sok derecho jumasà b'a mas jel st'ilanili ja b'a kristyano jumasa` ayxa sk'ujule'i.

¿JASUNK'ILUK JA WA XMAKUNI JA B'A OJ KOLTAJANANI?

- Ke ay yi'oj 65 jab'il b'a janek' taní xk'anxi.
- Ja wanik'a xcho xyi'a ja Koltalel b'a ma'tik mas ayxa Sk'ujol ja b'a programa b'a desaroyo b'a Oportunidati ojni k'anxuk ja jastal oj k'otek'an ja jawa.
- Oj sje` orginal sok kopya b'a jujuntik ja ju'un jumasa` iti jas nochani:

- B'a jastal oj ilxuk ja ju'un jumasa` b'a sb'aja` ke wanto xmakuni ma` constansya b'a oj ilxuk b'a b'ani sb'aja`.
- Constansya ja b'a sluwari ke jani ya`unej ja ma'tik ay xchol ja b'a tiwi, ja yajni ja komoni mi x-ek' mas ja b'a 10 mil ja manak tey tiwi.
- Ja ba oj ilxuk ja sjab'ili jel st'ilanil oj je'xuk, b'a orginal sok kopya:
  - Ja Klave Única de Registro de Población (KURP).
  - Ja Akta b'a manxel.
- Ja ma'tik oj sk'an ke mi ti manxe'luk b'a Mejiko jel st'ilanil oj sje'e jun ju'un b'a jel st'ilanil ti jakel b'a ma'ay xchol b'a ma'tik mi ti sb'ajuk b'a mejiko ke oj sje` b'a jake'la, sjab'ili sok ti tixani ay mas ja 25 jab'il ja b'a payisi.
- Ojni cho k'ulaxuk entregar orginal sok kopya b'a oj ilxuk b'a sb'aja` (b'a lus, ja', telepano, b'a slu'um).

Ja jasnaka yi oj ja ju'un iti jachini b'a jastal oj ch'ak alxuka sok oj pukxuk, yuj b'a chikan jasunk'iluk wa xk'anxi ja b'a programa jel st'ilanil oj ajyuk ja b'a jastik wa xch'ak alxuk b'a jastalni oj tsa'xuk sok ja jastik wa xch'ak k'anxuk ja jastiknaka alub'al ja b'a oj tsikb'uk b'a jas wan k'ulaxel ke wanto xmankuni.

Ja programa wa sle'a oj ch'ak ochuke' ja ma'tiknaka ayxa sk'ujoli ja b'a sak'anil b'a moj aljelali.

**Ja b'a
oj ja wab'
mas sb'ejí'**

B'a yoj payisi
Lada b'a mey stupjel
01 800 018 4843
sok **01 800 018 4847**

Xchonab'il b'a Mejiko
(01 55) 5328 5000, ext. 55246

Yoraryo' il b'a wa xk'elxi
9:00 AM sok b'a 8:00 PM

Koreo elktroniko
adultos.mayores@sedesol.gob.mx

Ja b'a b'ayni
Av. Paseo de la Reforma 51, piso 14,
Col. Tabacalera, Del. Cuauhtémoc,
CP 06030, Mejiko, DF

JA PROGRAMA B'A

OJ AJYUK JA YAL UNTIK B'A OJ KOLTAXUK JA NANAL MA' WA XCH'AK A'TIJUKE'I

¿B'a jas
xchol?

Wa xyayi` b'a skoltalajel b'a stalnajel sok b'a k'elxuk ja yal untik winik ma' ixuk, nab'al ja snane`i ojtoni ochuke' ja sneb' ju'un ma` b'a ojto ajyuk ja b'a ya'teli.

¿MACHTIK JUNK'ILUK JA WA SKOLTA?

NAN JUMASA` KE WA X-A'TIJIYE`
SOK TATAL JUMASA` MA` STUCH'IL

B'a ja nanal jumasa', sok ja tatal manaka stuch'ile'i, ma' ye'n kajan sb'aj oj sk'ele', ma' mani ye'n wa stalna' ke wa x-a'tijiye', wa sle'a ya'tele' ma' wane' sneb'jel mas ju'un, ta wan k'a stalna jun yal untik winik ma' ixuk b'a jun 1 jab'il sok manb'a meto sts'ikb'i yuj ja chane' 4 jab'ili, ja yal untik mi lek' ayuki b'a 1 jab'il sok manto sts'ikb'i yuj ja wake' 6 jab'ili.

KRISTYANO JUMASA` MA` WA SK'ANA
MA` OJ A'TEJUK B'A OJ STALNAYE` MA`
AYXANI YI OJ B'A OJ AJYUK

Ja ma'tik wa sk'ana sok oj b'ob' a'tejuk b'a oj talnanuk sok skeljel ma' ma'tikni wanxa stalna yal untik sok wa sk'anawe' oj ochuke' ja b'a programa b'a modalidad b'a Koltanel b'a Nanal jumasa` MA'tik wa x-a'tiji sok tatal jumasa` b'a Stuch'ile'.

¿JASTIK KOLTANEL WA XYA'A JA PROGRAMA?

NAN JUMASA` KE WA X-A`TIJIYE`
SOK TATAL JUMASA` MA` STUCH'IL

900 pesos ja ixawi b'a kada yal untik winik ma` yal ixuk b'a jun jab'il sok mantoni sts'ikb'i yuj ja 4 jab'ili, jachni jastal **1,800 pesos b'a kada ixaw** sok ja b'a yal untik winik sok yal ixuk b'a ma'tik mi lek'ayuk, b'a 1 jab'il mantoni yajni sts'ikb'i yuj ja 6 jab'ili. Kechantani b'a oxwane` ma` oj koltajuk b'a kada na`its sok ta jachnik'a manxel jitsan.

Ja koltanel ja wa xk'ulaxiyi` entregar ja ma` wan stalnajel yal untiki. Kechanni oj xch'ak tupxuk ja tuktukil koltanel ke wa xya'a` ja Sedesol sok ja jastik wa xch'ak tupxuk ja ma` wa xyila` b'a stalnajel ja yal untiki.

KRISTYANO MA` WA SK'ANA MA` OJ B'OB' A`TIJUKE`
B'A STALNANEL MA` WANE'XANI TALNANELA'

- Ojni ajuk **70 mil** ja b'a oj b'ob' stalna ja yal untiki, jachni jastal b'a oj xch'ak stojb'es, jastalni lek oj aiyuk ja b'a oj aiyuki, oj sman jastik oj xch'ak makunuk sok oj xch'ak ya ts'iikb'uk ja b'a jastal mas lek oj aiyuki b'a st'ilanili.
- Ojni ajuk **50 mil pesos** ja manaka ayxa yi oj b'a wa stalna yal untik sok wa xcho och ja b'a programa b'a wa xch'ak k'elxuk ja b'a wa X-ajyi` Yal untiki oj tukb'ese' ja b'a b'aye'i sok ja b'a jastalni stalnaye' b'a jel st'ilanili.

¿JASUNK'ILUK JA WA XMAKUNI JA B'A OJ KOLTAJANANI?

NANAL JUMASA` KE WA X-A`TIJIYE`
SOK TATAL JUMASA` MA` STUCH'IL

- Ke mi ay yi`oje` ma` wa stalnajel yal untik b'a institusyon jumasa` b'a chikan ma` pilan b'a jastik junuk.
- Jata winiknik'a, kechani ye'n wa stalna ja yal ixuke' ma` yal keremtiki.
- Oj sb'ut'-e` sok oj sk'ul entregar ja ju'un jas wa xk'anxi.
- Ke ojni stalna jun yal untik winika ma` yal ixuk ke wani sk'ana ke oj k'elxuka sok oj talnaxuk.

Nanal ma'tik wa x-a'tijiye'
sok tatal stuch'ile'

- Oj je'xuk orginal sok kopya b'a jastal oj ilxuk jun ju'un b'a sb'aja' ke wantoni xmakuni'a ma` constansya b'a oj ilxuk b'a sb'aja'.
- Oj sje` orginal sok oj sk'ul entregar kopya b'a akta b'a manxel b'a kada yal kerem ma` yal ak'ix.
- Ja yajni ja yal keremi ma` ja yal ak'ixi ke jachni wan yiljel jun smoj aljela ma` pilan kristyano, jel st'ilanil oj k'ulaxuk entregar jun ju'un ja b'a jastalni oj yal ja smoj aljeli ja ma` wa sk'ana ja skoltalaje'li. Jel st'ilanil oj je'xuk orginal sok oj k'ulaxuk entregar kopya b'a wa x-ilxi jun ju'un b'a sb'aja' ja smoj aljeli ma` ja kristyano ma` wa xyala`.
- Oj sk'ul entregar kopya b'a jtsa'xuk Klabe Únika de Registro de Poblasyon (KURP) ja kristyano ma` wa sk'ana ja koltalaje'li sok b'a kada yal kerem ma` yal ak'ix ja ma` wa sk'an oj och ju`uni.
- Ja b'a jastal ja b'a yal ak'ixuki ma` ja yal keremtiki ke mi lek'ayuke', oj sje` orginal sok oj sk'ul entregar kopya ja Sertipikado Mediko ja b'a oj ab'juk ja sb'ej ja lommi lek'ayuki, ja an jumasa` sok ja b'a jastal oj talnaxuk b'a masnaka jel st'ilanili.
- Ja ma` wa sk'ana jel st'ilani oj ts'ib'a jun ju'un ja jastal wan a`teli.
- Ke jachni jel awula sb'aja.
- Oj alxuk ja b'a jastal oj b'utxuk b'a jas xk'elxi ja Úniko b'a Inpormasyon Sosyoekonómika (KUIS) sok jastik wa xk'elxi Komplementaryo b'a Programa.

Ja programa iti ay yi`oj b'a jas wa sk'apa ja jastalni oj talnaxuki sok ja b'a k'elxul ja yal untiki.

- Ja Nanal sok ja Tatal jumasa` ke wa x-a'tijiye`, wa sle'awe` ya'tele` ma wane` sneb'jel ju'un sok cho jachni smoj aljel sb'aje` ke wane` yi'jel ja Oportunidati, mini oj k'anxuk oj sje'e` ja KUIS yuj oj ch'ak k'anjuk ja sju`une` ja Padrón Uniko b'a Benipisyaryo.

KRISTYANO MA` WA SK'ANA MA` OJ B'OB` A'TIJUKE`
B'A TALNANEL MA` AYXA YI OJ JA B'A WA XTALNAXI
YAL UNTIKI (KRISTYANO MAS JITSAN)

- Ojni a`tejuk b'a talnane`la sok oj sk'el ja yal untki b'a jun jab'il ja b'a mas ko'elni'i.
- Ke jachni ja oj sk'el ja yal unitik winike` ma' ak'ixuk ja b'a programa ja b'a luwar b'a oj talnaxuk ja yal untki ke wa sk'ana oj ochuk.
- Oj sb'ut'e` sok oj sk'ul entregar jun ju'un b'a jas wa xk'anxi'i.
- Oj k'ulaxuk entregar kopya ke oj b'ob` k'umaxuk ja b'a jastal oj ilxuk ja luwar b'a sb'aji ja b'a jastik mi jb'ob` ch'ak eluk ja alub'al ja oj ajyuk yal untki
- Ja kristyano ma`tik wa xyila` ja yal untki jachni ayxa sjab'il Sok oj sje` ja orginal sok oj sk'ul entregar kopya b'a:
  - Ju' un b'a wa xyala` b'a sb'aji` ke wantoni xmakuni ma` constansya ja b'a ilxuk b'a luwariluka.
  - Klabe Únika b'a Registro de Poblasyon (KURP).

- Ja ta jachnik'a jitsan kristyano, oj sje` orginal sok oj sk'ul entregar kopya ma` kopya b'a jachni smeranil ja b'a akta konstitutiba sok b'a oj yal b'a sb'aja` ke wanto xmakuni ja b'a jastalni xyala` ja ley.
- Ja ma' xje'xi ja jastal ma' oj yil ja b'a oj ajyuk ja yal untki jel st'ilanil ilxuk ke ts'ikb'el ja sekundarya ja masni ko'eli, ja b'a jastik wa xch'ak makunuk ja b'a wa Slaja sb'aje` EC0024 b'a stalnajel ja yal untki ixuki sok yal winiki ja b'a Wa xtalnaji b'a Wa xk'elxi ja yal Untiki ma` ja jas wa x-ilxi b'a smeranili ja b'a jas wa xch'ak k'ulaxuki ja b'a jastalni`i sok oj sk'ul entregar kopya ja b'a ju'un jumasa` ja b'a oj ilxuki.
- Oj sje` jun ju'un ke jach k'ulub'al ke jach b'a wake` ixaw ke jachni yilune'xa ja b'a talnaneli sok ja sk'eljel ja yal

Ja Sedesol sok ja DIP ojni waj sk'el-e` tik'an ja b'a wa x-aji` ja yal untki.

untiki ma` ju`un jumasa` ke jachni ajyita 200 ora b'a xchapxe'li, oj cho sje` jun ju`un ke jach tsijb'unub'al ke jachni ilxita 120 ora ke yi`lunexa ja stalnajel sok ja sk'el jel ja yal untiki.

- Ke ayni yi oj luwar b'a jamanlek ja b'a oj b'ob' talnanuki, oj sk'ele` sok ya`yi swa`el ja yal untiki b'a juni lajune` yal untik winik ma`yal ixuke`.
- Oj sk'ul entregar kopya ja b'a ju`un jumasa` ke oj yil ma` sb'aj ja luwari, ta jachnik'a wan tupxe'li ma` majan, oj sje`ja kontrato ke jachni oj makunuk b'a 12 ixawa.
- Oj k'ulaxuk entregar jun ju`un b'a tsijb'unub'al ja b'a oj alxuk ja smeranili ja kristyano ma` wa xyila` oj ilxuk ta mi b'a jas sk'ulune`juka ja b'a jastal wa xyala` ja ley`i`.
- Oj sk'ul entregar jun ju`un b'a jastal wa x-alxi, k'ulub'al pírmár yuj oxwane` sok kopya jumasa` b'a jun jas wa x-ilxi b'a sb'aja` b'a wanto xmakuni.
- Oj alxuk ek'e ja lo`il iti ja jastik junuk wa xk'anxi ja b'a sb'utjel ja b'a Kwestionario Único de Información Sosyoeconómica (KUIS) sok ja Kwestionario Komplementario b'a Programa.
- Oj cho ilxuk sok ja sk'eljeli sok ja xchapxel ke wa sk'ana ja Sedesoli ma` ja DIP sok ja jastik wa xyala` oj k'ulaxuk ja programa.
- Oj k'ulaxuk entregar kopya b'a Registro Federal b'a Kontribuyentes (RPC).
- Oj k'ulaxuk entregar kopya ja b'a skwenta b'a banko ja ma` kajan sb'aji`, oj cho ochuk ja Klabe Bankarya Estandarisada (KLABE).
- Oj k'ulaxuk entregar kopya ja b'a ju`un jumasa` ke ja wa xya`a ja ma`tik ay xchol ja ma` wa xch'ak sk'el ja stalnaxel b'a sibili, ja yal untiki ke tini ay b'a jun yal luwar ke mi x-ilxi b'a jastik oj ek' sb'aje` ja b'a ma`tik tey tiwi.

Ja jasnaka yi oj ja ju`un iti jachini b'a jastal oj ch'ak alxuka sok oj pukxuk, yuj b'a chikan jasunk'iluk wa xk'anxi ja b'a programa jel st'ilanil oj ajyuk ja b'a jastik wa xch'ak alxuk b'a jastalni oj tsa'xuk sok ja jastik wa xch'ak k'anxuk ja jastiknaka alub'al ja b'a oj tsikb'uk b'a jas wan k'ulaxel ke wanto xmankuni.

Ja b'a oj
ja wab'
mas sb'ej'

B'a yoj payis
Lada b'a mey stupjel
01 800 007 3705

Xchonab'il b'a Mejiko
(01 55) 5141 7900, ext. 54221,
54223, 54245 sok 54247

Yoraryo' il b'a wa xk'elxi
9:00 AM sok b'a 8:00PM

Koreo elektroniko
estanciasinfantiles@sedesol.gob.mx

Delegasyon Federal ja
b'a Sedesol ja b'a wa estado
sok ja b'a Distrito Pederali

**JA PROGRAMA B'A
ABASTO RURAL
WA XYILA' JA DIKONSA, S. A. DE C. V.**

¿B'a jas **xchol?**

B'a moj aljelal jumasa' ke ti aye' ja b'a yal komon jumasa' b'a najat aye' i oj b'ob smane' jastik junk'iluk b'a jel t'ilan oj yab'ye' i b'a lekni ay ja sts'akoli.

¿MACHTIK JUNK'ILUK JA WA SKOLTA?

- B'a komon jumasa` ja b'a ma'tik mas jel awula sb'aj, b'a 200 sok 14,999 ja ma'tik naka tey tiwi ke mini yi oje' ja ay jas wa xch'ak makunuki sok jitsan ja b'a janekni'i.
- B'a komon jumasa` ke axyani styenda'e Dikonsa b'a jastal wanxa a'telsok.

¿JASTIK KOLTANEL WA XYA'A JA PROGRAMA?

Ja b'a jastal mas oj sman-e` ja jastik wa xch'ak xchonxuki ja b'a mas t'ilan oj yab'ye' i b'a mas ko`el ja ts'akoli, nab'al ja moj aljelal jumasa` oj wajuke` ja b'a tyenda Dikonsa b'a mi jel oj xch'ak-e` ja b'a jastik wa smanawe`i. Ja b'a jastal b'a jastik oj ch'ak ab'xuki, wa xle'xi ke mas lekni lek yab'je'la.

¿JASUNK'ILUK JA WA XMAKUNI JA B'A OJ KOLTAJANANI?

- Oj wajan ja b'a tyenda Dikonsa sok oj ja tupe' ja jastiknaka ayi` sok ja a'tel jumasa` ke wa xk'anxi ma` oj makunuk.

Ja b'a oj wa k'e jun tyenda Dikonsa b'a jun komon wa xk'anxi:

- Ti aya b'a jun yal komon b'a najat ma' b'a jel najat juntiro ja b'a b'a ya'i, ke ay 200 sok 14 mil 999 ma' manaka

Wa xkolta ja komon jumasa' b'a jelni awula sb'aje'i.

teyi, ke mey yi oje' a' ay lek ja jas wa xchonxi b'a jel t'ilani sok jachni b'a lekni'a.

- Oj sb'ut'el ja pormato b'a oj K'anxuki ja b'a Jamxuk ja Tyenda k'ulub'al pirmar yuj 15 nanal tatal sok oj a'xukyi ja ma' wa xyila' jas k'ulaxuki, ja ma' olomal b'a ma' wa xyila' jas xnolxi ma' ja ma' wa sk'ela' ja Dikonsa. ja b'a b'ay ja b'a jas xnolxi'i oj b'ob' k'elxuk ja b'a ch'al-am iti www.diconsa.gob.mx
- Oj je'xuk ja b'a luwar oj k'e'uki sok jastal oj makunuk ja tyenda Dikonsa.
- Oj k'ulaxuk jun tsomjel Konstitutiba b'a oj ochuk ja Komite Abasto.
- Ja ma' wa sk'ela' ja tyenda Dikonsa, jun ju'un b'a lek wa xyila' ja manaka tsoman b'a komoni sok ja ma'tik tey ja b'a Komiteji b'a abasto sk'uluke' pirmar ja ju'un b'a jel st'ilanil jas oj tupxuki b'a oj ilxuk janek' wa x-a'xi ja sat tak'in ja b'a a'teli sok stalnajel ja jastik wan k'ulaxe'li.

**Ja b'a oj
ja wab'
mas sb'ejí'**

Dikonsa

B'a yoj payis
Lada b'a moy stupjel
01 800 483 4266

Xchonab'il b'a Mejiko
(01 55) 5229 0700, ext. 65800

Pagina elektronika
www.diconsa.gob.mx

Sedesol

B'a yoj payis
Lada b'a moy stupjel
01 800 007 3705

Ja jasnaka yi oj ja ju'un iti jachini b'a jastal oj ch'ak alxuka sok oj pukxuk, yuj b'a chikan jasunk'iluk wa xk'anxi ja b'a programa jel st'ilanil oj ajyuk ja b'a jastik wa xch'ak alxuk b'a jastalni oj tsa'xuk sok ja jastik wa xch'ak k'anxuk ja jastiknaka alub'al ja b'a oj tsikb'uk b'a jas wan k'ulaxel ke wanto xmankuni.

**JA PROGRAMA JA B'A
ABASTO SOSYAL B'A LECH
B'A YE'N WA XYILA' JA LIKONSA, S. A. DE C. V.**

¿B'a jas
xchol?

Wa xyala' lek oj uxuk ja lech b'a lekni ay leki b'a t'usani ja sts'akola.

¿MACHTIK JUNK'ILUK JA WA SKOLTA?

JASTIK JEL A'AY B'A KOMON

- Yal untik ixuk ma' winike' b'a wake' 6 ixaw manb'a 12 jab'il.
- Ak'ixuk b'a 13 sok b'a 15 jab'il.
- Ixuke' mayi'oje' niwan chamel ma' wanto chunel yuj yal.
- Ixuke' b'a 45 sok 59 jab'il.
- Ma' ay yi oj chamel b'a jel alb'el sok ma'tik minaka lek'ayuk.
- Ma' ayxa sk'ujol b'a 60 jab'il ma' mas.

JUN TRATO SOK MA'TIK

JAS WA SK'ULAN B'A SOSYAL

- Ja ma'tiknaka tey b'a jun institusyon b'a chikanlek ma' jach jun jas wa sk'ulan b'a sb'ejni b'a leya ke ti wa x-ajyi'a b'a mini ay jas oj sk'ul ganara.
- Ja ma'tik jel awula sb'aj wan ek'el yuji sok wa xkoltajiye' yuj jun institusyon b'a stuch'ile' sok ja b'a gobyerno b'a oj ajukyile' lech.
- Ja manaka wa x-iljiyujele'e yuj institusyon b'a gobyerno.

¿JASTIK KOLTANEL WA XYA'A JA PROGRAMA?

Lech b'a wani xmakuni lek b'a mi jel a'ay ja sts'akoli.

Hay chab' tik'e jastal oj b'ob' koltajanan ja b'a iti:

Ja ma janek' jas oj ajukyi'i	Janek' litro lech 'oj yi'e
1	4
2	8
3	12
4	16
5	20
6 ma' mas	24

1. JITSAN JA B'A KOMONI

Ja b'a ma'tik wa x-yi'aji' oj yi' 4 litro lech ja b'a semana, ja b'a janekni oj yi'e' ja moj aljelal jumasa` 24 litro. Ja b'a ma' ni oj yi'i oj ni yi` ja b'a jastalni wa xyala` ja kwagro nochani.

2. LAJAN OJ AJYUKE` JA MA`TIK JAS WA XCH'AK SK'UL B'A SOSYAL

Wa xyi'aje` lech ja kristyano jumasa` ma'tik wa x-iljiuy ja institusyon jumasa` ke wa x-a'tijiye` b'a skoltajel ja b'a komoni sok jachni ay sok ja Likonsa.

¿JASUNK'ILUK JA WA XMAKUNI JA B'A OJ KOLTAJANANI?

- Ti oj ajyan b'a jun yal luwar ke wa xkoltani ja programa
- Oj je'xuk ja b'a wa xch'ak chonxuki sok ja jastik ju'un jumasa` jakumi b'a orginal sok kopya b'a oj k'elxuk:
  - B'a ja oj ilxuk ja ju'un b'a jel st'ilanil b'a wa xmakuni, Kredensyal b'a Instituto Nasyonal ja b'a kristyano jumasa` ma' mas ayxa sjab'il (Inapam), constansya b'a oj ilxuk b'a sb'aja`, b'a luwar b'ayi sok spoto ma' b'a jastal waj b'a pilan payis ke wa xmakuni.
  - Sok ja jastal ilxuk ke ti sb'aj b'a jun luwar b'a jachni b'a oxe' ixawto`a (lus, ja`, b'a lu`um jumasa` ma` telepano).
  - Akta b'a manxel ja b'a ma' yi'oji` sok ja ma'tik oj koltajuki.
  - Klave ÚniKa del Registro de Poblasyon (KURP) ma' yi'oji` sok ja ma'tik oj koltajuki.
- Ja ixuke` ma'tik ay yi'oj niwakil chameli ma` wane'to ya` chunejel yale` jel st'ilanil oj sje'e` ja jastalni aye` sok jun konstansya b'a an, ma` kopya ja b'a karnet b'a wa

Ja programa iti wa sle'a b'a mas lek oj ab'yuk sok lek lek oj yab'ye' ja moj aljelal jumasa'.

xk'elxi ma' yi oj niwan chameli sok ma` ja b'a jastal ay ja sniwakil xchameli.

- Oj je'xuk akta b'a manxel ma` Konstansya b'a yajni manxi ja ma` manxelto.
- Ja ma'tik ay yi`oj xchamel alb'elxa sok ja kristyano jumasa` ja ma'tik mi lek'ayuki oj sje`e jun konstansya medika ja b'a jastal aye`i wani sk'ana` oj yu'e` lecha.

Ja b'a Lajan oj ajyuke` ja ma` tik jas wa xch'ak sk'ul b'a sosyal, ja institusyon b'a wa xch'ak xchiknajuki ma` kristyano b'a jel jitsan ja b'a jastalni sb'ejlani ja jastal aye` ma` lech ja ta lajanik'a aye` sok ja Likonsa.

JA B'A JASTAL OJ K'ULAXUK JA B'A OJ XCHONXUK JA LECH LIKONSA

Ja b'a oj k'anxuk ja b'a jastal oj k'e'uk ja b'a oj xchonxuk jel st'ilanil oj xch'ak ts'ikb'uk jastik wa xk'anxi nochani:

- Ja b'a jastal wa xch'ak k'anxukyi` ja Gobyerno ma` jun kristyano ja mani wa sje'a ja komoni jel st'ilanil oj sje', b'a jastal st'ijb'unub'al b'a libreni`a sok ja luwar ja b'a a`telii ja b'a jastalni`i, jun ju'un b'a jastal oj k'anxuk ja b'a oj k'e'uk ja b'a oj xchonxuk ja Likonsa.
- Oj alxuk ja sb'i`ili sok b'a luwar ja b'a lajan tsoman aye`i ma` ja ma` wan sk'anjeli sok ja b'ani oj k'e'uk ja b'a oj xchonxuki.
- Ja komon ta ayk'a yi`oj mas ja 2 mil 500 ja ma` tey tiwi ojni ajyuk ja b'a janek'tani ja kristyano jumasa` ja manaka wan yijeli: 300 kristyano jumasa` b'a lech b'a ya`lel sok 200 lech b'a polvo.
- Ja komon jumasa` mas t'usan ke yuj ja 2 mil 500 ja ma` tey tiwi wa xk'anxi ke ay 100 ja manka wan yi`je'li.
- Jel st'ilanil b'a jun komona sok ja b'a jastalni`i, ja b'a sakni lek oj ajukyuki.
- Ja komoni jelnii st'ilanil ke wa x-och niwakil b'ejyum tak'ina b'a oj waj kanuk ja lechi.

Ja b'a oj
ja wab'
mas sb'ejii'

Programa b'a Abasto Sosyal

B'a yoj payis
Lada b'a mey stupjel
01 800 800 6939

Likonsa

Xchonab'il b'a Mejiko
(01 55) 5237 9100 sok 5237 9154

Yoraryo' il b'a wa xk'elxi
9:00 AM manb'a 5:00 PM

Sedesol

B'a yoj payis
Lada b'a mey stupjel
01 800 007 3705

Ja jasnaka yi oj ja ju'un iti jachini b'a jastal oj ch'ak alxuka sok oj pukxuk, yuj b'a chikan jasunk'iluk wa xk'anxi ja b'a programa jel st'ilanil oj ajyuk ja b'a jastik wa xch'ak alxuk b'a jastalni oj tsa'xuk sok ja jastik wa xch'ak k'anxuk ja jastiknaka alub'al ja b'a oj tsikb'uk b'a jas wan k'ulaxel ke wanto xmankuni.

**JA INSTITUTO NASYONAL B'A
MA`TIKNAKA AYXA SK'UJULE'I
(INAPAM)**

**¿B'a jas
xchol?**

B'a skolta ja b'a desaroyo umano b'a manaka ayxa sk'ujule'i sok ja b'a lekni lek oj ajyuke'i sok leknilek oj ajyuk ja sak'anile'i.

¿MACHTIK JUNK'ILUK JA WA SKOLTA?

Spetsanil ja kristyano jumasa' b'a 60 jab'il ma' mas.

**¿B'A JASUNNK'ULUK JA
WA XKOLTANI JA INAPAM?**

Ja b'a jasunk'iluk oj ajukyi`le` ja ixuke` sok winike` ma` ayxa sk'ujole'i ja'a:

- Ja tarjeta Inapam b'a oj ajukyi ko'el ja sts'akol ja jastalni b'a mas lek oj ajyuki. Mey stupjel sta'e' ja b'a modulo b'a wa x-ajyi` ochel ju`uni ja b'a Inapam.
- Chapjel sok ja b'a a'teli sok jasunk'iluk oj sk'uluk ja b'a styempo'il mi jas wanuk sk'ulajeli sok ja b'a jastik wa xje'xi'i sok b'a xje'xi a'tel jumasa', b'a ts'isu k'u'uts sok ja jastik wa xch'ak k'ulaxuk b'a plastiko ke wa sk'apawe' ja b'a sentrol kulturali sok b'a xchapjel sok klub jumasa' b'a Inapam.
- Konsulta b'a wa x-aji' an jumasa` b'a Sentro bà Atensyon Integral.
- Wa`elal sok jun luwar b'a oj ya`ek'uk ja a'kwali b'a alberge sok b'a jun luwar b'a oj ya` ek'uk ja k'akuji.
- Sjel b'a derecho mey stupjel.
- Koltanel b'a oj sje` jun ya`tel.

Ja b'a Klubes Inapam waxa
k'ulan partisipar ja b'a jas
wa xch'ak k'ulaxuki.

- Sneb'jel b'a sak'aniltik, b'a mi oj yamjuke` chamel sok oj stalnaye` ja sak'anile'i.

¿JASUNK'ILUK JA WA XMAKUNI JA B'A OJ KOLTAJANANI?

- Ayxani`a wi`oj 60 jab'ila` ja b'a jastalni`i.

JA JASTIKJUNUK WA XK'ANXI
JA B'A OJ JAWI JA TARJETA INAPAM

Ja b'a oj ilxuk ja b'ani sb'aji':

- Kredencial b'a t'ojojwanel ke wanto xmakuni.
- Kredencial b'a ISSSTE.
- Kredencial ma` tarjeta b'a IMSS sok poto sok jas ixawil manxi.
- Pasaporte.
- Cartilla b'a a'tel b'a militar b'a Nasyon.
- Permisso b'a yamu b'ejyum tak'in.
- Sedula propesyonal.
- FM2, FM3 ma` ju'un ja b'a luwar b'a sb'aji`, ma` ti sb'aj b'a pilan payisi.
- Kredencial "mi jach mi t'ilanuk" sok poto.

Ja b'a oj ilxuk janek'xa ja sjab'ili, chikan jasunk'iluk ja ju`un ja it b'a tsa`ani sok ja:

- Akta b'a manxel
- Klabe Únika de Registro de Poblasyon (KURP).
- Akta b'a nupanel.
- Akta b'a manxel b'a jujuntik ja yuntikili.
- Konstansya ja b'a jastalni tey b'a jun luwar ke jani ya`unej ja ma'tik ay xcholi ja b'a luwar b'a jakel ja kristyano ma` wa sk'ana.
- Ja b'a jastal oj yal ke meran ja b'a ma` ay xchol jas wa xk'ulaxi b'a indigena ma` ay xchol b'a munisipyo ma` delagasyon b'a luwari.

Ja jas wa xje'ji ja wi b'a
ay jas oj ja k'uluk sok oj
cho ja le' ja wamigo.

**Ja b'a oj
ja wab'
mas sb'ej'**

Inapam

B'a yoj payis
Lada b'a mey stupjel
01 800 004 0004

Xchonab'il b'a Mejiko
(01 55) 5669 4982

Pagina elektronika
www.inapam.gob.mx

Sedesol

B'a yoj payis
Lada b'a mey stupjel
01 800 007 3705

Ja b'a jastalni oj ilxuk b'a sb'aji` oj ilxuk sok ja:

- Krendensyal b'a t'ojwanel wanto xmakuni.
- Boleto b'a lus, ja`, b'a lu`um, telepano ma` gas ma` xchikan jas junuk'iluka ke oj ilxuk b'a sb'aja`.

Ja jasnaka yi oj ja ju'un iti jachini b'a jastal oj ch'ak alxuka sok oj pukxuk, yuj b'a chikan jasunk'iluk wa xk'anxi ja b'a programa jel st'ilanil oj ajyuk ja b'a jastik wa xch'ak alxuk b'a jastalni oj tsa'xuk sok ja jastik wa xch'ak k'anxuk ja jastiknaka alub'al ja b'a oj tsikb'uk b'a jas wan k'ulaxel ke wanto xmankuni.

JA PROGRAMA B'A A'TEL B'A STYEMPO'ILTA

¿B'a jas xchol?

B'a oj skolta b'a styempo'ilta ja kristyano jumasa' ke wanxa t'usanb'el ja stak'iné wa stawé'i yuj mey lek a'tel ma' jach wa sk'anawé tak'in xmakuniyujile', ojni sk'ul partisipar b'a projekto jumasa' ja b'a slekili ma' jitsan sta'uej sb'aj ma' b'a komon.

¿MACHTIK JUNK'ILUK JA WA SKOLTA?

Ixuke' sok winike' b'a 16 ja sjab'ile'i ma' mas.

¿JASTIK KOLTANEL WA XYA'A JA PROGRAMA?

Koltanel sok tak'in ja b'a jastalni ja b'a tupjel ja b'a jastalni ja 99 ja b'a yal k'ole'i ja b'a janek' tani oj tupjuke'i b'a k'akujl sok wa xkoltani b'a jas oj jmanxuk ma' yi' majan chikan jasunk'iluka, jastik wa xmakuni, ma' makina jumasa' ma' b'a jastik junuk wa xmakuni, cho jachuk , wa xk'ulaxi ja b'a

Waxa k'ulan partisipar b'a jun proyekto b'a slekil b'a jitsan ma' sta'uej sb'aj ma' b'a komon.

Ja programa iti wa skolta
b'a junxta lajan oportunidati
yi oje' ja winike' sok ja ixuke'i.

jastal wa sk'ulane' partisipar b'a sosyal ja b'a jastal oj sta'e'i ja kristyano jumasa', moj aljelal jumasa' sok ja komoni.

¿JASUNK'ILUK JA WA XMAKUNI JA B'A OJ KOLTAJANANI?

Ay chab' tike' ja b'a jastal oj ja k'an ja wa koltalaje'li:

1. Oj ja k'ul partisipar b'a jun proyekto b'a ma'tik lajan ay ma' ma' b'a komon jach k'ulub'alxa, jach jastal, tixani aya', ja b'a jastal oj chak ts'ikb'uk sok ja jastik wa xchak k'anxuki:

a) Ayxani yi'oj 16 jab'il ma' masxa sok oj sk'ul entregar copya sok oj sje' ja orginal ja KURP, sok yakta b'a manxel, sok ja b'a ilxuk b'a sb'aja' ke wanto xmakuni, Kredensyal ja b'a Instituto Nasyonali ja kristyano jumasa' ma'tik mas axya sjab'ilii (Inapam) ma' constansya b'a oj ilxuk b'a sb'aja'.

b) Oj b'utxuk ja Ju`uni Kwestionaryo Úniko de Informasyoni Sosyoekonómika (KUIS) sok ja Kwestionaryo Komplementaryo (KK).

2. Oj alxuk sok oj k'ulaxuk jun proyekto b'a skoltajel ja ma'tik pilan tsoman ayi', moj aljelal jumasa' ma' komon. Oj je'xuk orginal sok kopya ja b'a jas wa xk'anxi ja b'a oj k'ulaxuk jun proyekto, ja b'a jastalni ay yi'oji':

- Sb'i'il ja munisipyo ja b'a komoni ja b'a oj k'ulaxuk ja proyekto.
- Oj alxuk t'un jas sb'ej ja proyekto.
- Ja sb'i'ili sok ja yapeyido ja b'a (ma'tik) wa sk'ana sok ja wa xje'yi' yujile'i.
- Pirma ma weya digital.

Ja jasnaka yi oj ja ju'un iti jachini b'a jastal oj ch'ak alxuka sok oj pukxuk, yuj b'a chikan jasunk'iluk wa xk'anxi ja b'a programa jel st'ilanil oj ajyuk ja b'a jastik wa xch'ak alxuk b'a jastalni oj tsa'xuk sok ja jastik wa xch'ak k'anxuk ja jastiknaka alub'al ja b'a oj tsikb'uk b'a jas wan k'ulaxel ke wanto xmankuni.

Ja b'a mas
oj ja wab'
sb'ejí

B'a yoj payis
Lada b'a mey stupjel
01 800 007 3705

Xchonab'il b'a Méjiko
(01 55) 5328 5000, ext. 55246

Yorayo'íl b'a wa xk'elxi
9:00 AM manb'a 5:00 PM

Ja b'a b'ayni

**Av. Paseo de la Reforma 51, piso 14,
Col. Tabacalera, Del. Cuauhtémoc,
CP 06030, Mejiko, DF**

JA PROGRAMA B'A

KOLTANEL JA B'A WA XCH'AK
K'ANXUK JA B'A IXUKE' JA B'A
ENTIDAD PEDERATIBA B'A OJ OCHUK
SOK OJ A'TELTAXUK JA PROGRAMA
JUMASA' JA B'A JTALNAXUK JA B'A MI
IXTALAJUKE' JA IXUKE'I

(PAIMEF)

¿B'a jas xchol?

B'a oj axuk sok b'a jastal mi oj k'ulaxuk sok oj k'elxuk sok ja b'a jastal wa x-ixtalajije`ja ixuke'i sok oj koltaxuk sok proyekto jumasa` wa x-ilxi yuj ja b'a jas wa sk'anawe` ja ixuke'i ja b'a entidades pederatibasi (IMEP), sok ja b'a jastal oj koltanuk ja gobyerno sok ja ma'tiknaka lajan tsoman ayi` ke ochele` ja b'a jastik iti .

¿MACHTIK JUNK'ILUK JA WA SKOLTA?

- Ixuke` ma` jel x-iltalaji.
- Kristyano jumasa` ma`tik wa xk'ot sb'aj ixuke` ke jach wa x-ixtalajije`.
- Proyekto jumasa` ke wa sk'anawe` ja ixuke` jumasa` ja b'a entidades Pederatibasi (IMEP), ke jachni instituto jumasa`, ma` sekretaryas, b'a ma`tik ay jas wa xyala` ma` b'a opisina jumasa`.
- A`tijum jumasa` b'a chikani ochel ja b'a jas wan ilxe'li sok ja b'a jastal sta'e` ja sk'ulajel b'a ch'ay elel ja ixtalajel b'a ixuke`i.

IMEF Proyekto b'a
jab'il jab'il

¿JASTIK KOLTANEL WA XYA'A JA PROGRAMA?

Koltanel sok tak'in ja b'a jastal oj k'ulxuk sok oj k'ulaxuk b'a proyekto jumasa` b'a kada jab'il ja b'a IMEP, ja b'a jastal mi oj k'ulaxuk sok oj ilxuk ja jastal wa x-ixtalajije` ja ixuke`i.

Oj ch'ayxuk ja b'a ixtalaneli oj koltaxuk ja desaroyo umano.

Ja b'a oj
ja wab'
mas sb'eji'

B'a yoj payis
Lada b'a mey stupjel
01 800 718 8621

Xchonab'il b'a Méjiko
(01 55) 5554 0390, ext. 68182,
68186, 68197 sok 68198

Yorayo' il b'a wa xk'elxi
9:00 AM manb'a 6:00 PM

Ja b'a b'ayni
Calle 2.ª Cerrada de Belisario Domínguez núm. 40,
Col. Del Carmen Coyoacán,
Del. Coyoacán, CP 04100, México, DF

¿JA SUNK'ILUK JA WA SK'ANA JA IMEP JA B'A OJ IXUK JA KOLTANELI?

Jel st'ilanil oj sje'e'sok oj sk'ul entregar jun proyekto ke xch'ak ya' sts'ikb'uk ja b'a jastik wa xch'ak je'xuki ja b'a jas wa xmankuni b'a oj a'teltaxuk ke wanto xmankuni ja b'a PAIMEP, b'a jastal elektrónica sok k'ulub'al imprimir, k'ulub'al pirmar sok sk'uluneje' pirmar b'a kada jujune' ja ju'un jumasa'.

Cho jachni, oj sk'ul entregar kopya sok oj sje` orginal ja:

- B'a jas wa x-alxi b'a oj k'ulaxuk ma` ju'un konstitutibo ja b'a IMEP.
- Ju'un stsijb'unej ja IMEP ja b'a registro federali b'a jastal ni wa xtupxi (RFC).
- Ja b'a jastal oj ilxuk b'a sb'aji ja b'a IMEP.
- B'a jastal wa tsa'ji ma` ju'un ja b'a oj ajyuk ma` chunk'iluk ja oj kanuki ja b'a IMEP ja ma` oj je'juk yuji b'a jachni wa xyala' ja leyи.
- Ja b'a iljuk b'a sb'aji b'a jastal jelnii st'ilanili ja b'a kristyano ja b'a ma` oj kanuk ja b'a IMEP ma` wa xjewani'i b'a jastal xyala' ja leyи.
- Ta jak'a ja IMEP ke ek'elni ja b'a programa iti ja b'a b'ajtan jab'ili jel st'ilanil ke oj sje'e' ke ya'tani ya'tsikb'uk ja wa sk'ana oj k'otuki sok ja jastal oj xch'ak k'ulaxuk b'a spetsanil ja proyekto b'a jastal oj ilxuki.
- Oj sk'ul entregar b'a jach tsijb'unub'al ja b'a jastal oj alxuk ja smeranili ja b'a oj ilxuk ja b'a jas nochan ja b'a jastal wa xk'elxi ja b'a estado me xk'ulaxi resibir sok mi cho k'anxuk koltaneli jumasa' b'a tuktukil programa federal ja b'a jastalni ja b'a programa iti.
- Oj k'ulaxuk entregar ju'un b'a oj yal-e` ja b'a jastal ja b'a tsa'jel ja ma'tik lajan tsoman ayi` ja b'a sosyedad sibili oj sk'uluke` partisipar ja b'a proyekto jumasa` ojni k'ulaxuk ja b'a jastalni wa xyala' ja sk'ulajel ja b'a programa iti.

Ja jasnaka yi oj ja ju'un iti jachini b'a jastal oj ch'ak alxuka sok oj pukxuk, yuj b'a chikan jasunk'iluk wa xk'anxi ja b'a programa jel st'ilanil oj ajyuk ja b'a jastik wa xch'ak alxuk b'a jastalni oj tsa'xuk sok ja jastik wa xch'ak k'anxuk ja jastiknaka alub'al ja b'a oj tsikb'uk b'a jas wan k'ulaxel ke wanto xmankuni.

JA PROGRAMA JA B'A J-ILXUK JA A' TUJUM B'A YOJ ALAJI

¿B'a jas xchol?

B'a jastal mixa jel awula sb'aj oj ajyuk ja ma'tik wa x-a'tiji yoj alaj sok ja smoj aljel jumasa', jachni b'a k'ulaxuk b'a lekni oj b'a jas a'teltaxuk b'a mas t'ilan ja b'a swa'ele' sok b'a sneb'jel ju'uni.

¿MACHTIK JUNK'ILUK JA WA SKOLTA?

Ja ixuke` sok winike` a'tujum yoj alaji b'a 16 jab'il sok b'a mas.

¿JASTIK KOLTANEL WA XYA'A JA PROGRAMA?

KOLTANEL SOK B'A TAK'IN MI JEL A'AYUK TOJ EK'EL

- Koltanel sok b'a jas oj yab'ye' ja yal keremtik sok yal ak'ixuk ke to ay yi`oje` 14 jab'il. B'a chab' ek'ele' wa`el ja b'a janek'ni ja stupje`li ja b'a janek'tani b'a **480 peso ja ixawi**.
- Ja b'a jastalni wa x-ilwan k'ote`li sok tini ay ja b'a wa xneb'xi ju`uni ja b'a jastalni b'a mas jel st'ilanili. Wa x-a'xi koltanel b'a kada ixaw sok tak'in b'a na`its jumasa` ke mini wanuke` koltajel yujele` ja Programa Oprtunidati, ja b'a jastalni nochani:

Preeskolar	\$170.00
Primarya	\$170.00 manb'a \$339.00
Sekundarya	\$493.00 manb'a \$637.00 (ja chikan ta ixuk ma' winik)

- Koltanel tak'in b'a mas a`ay. Yuj **800 pesos** b'a oxe' ek'ele` ja b'a jab'il, ta wani k'a x-ilxi ke jaxchni ochel jana sok wani x-och ju'un ja b'a yal luwar jumasa` ja b'a wa x-ilxi ja Programa.

Ja b'a wa moj aljeli ayni jun a'tujum b'a yoj alaja.

JA B'A JASTIK SK'ULAJEL JA B'A SK'I`ELAL JA B'A
KOMON JUMASA` B'A A`TEJUM JUMASA` B'A ALAJI

Skoltajel b'a jas oj yab'ye'

2 ja b'a k'ak'ují

Ja b'a masni a' ay sts'akoli
\$480.00 ixawi

Ja b'a jk'elxuk ta wank'a xjaki sok tini ay ja b'a wa xneb'xi ju' uni
Preeskolar \$170.00

Primarya
\$170.00 → \$339.00

Sekundarya
\$493.00 → \$637.00
Ja chikan ta winik ma' ixuk

- A`tel jumasa` b'a lajan aye'. Jachni koltanel b'a ayta styempo`ila b'a oj ajyuk elel, b'a jastik ch'ak ab'xuk sok b'a jastik wa xch'ak nolxuk ja b'a jastanaka ye`n sb'aji', jach jastal b'a yaljel ma` jas wa xch'ak alxuk ja b'a ixuke'i sok winike` a`tejum jumasa` b'a alaji.
- Ja b'a jastik wa xch'ak k'ulaxuk b'a a'xuk sok sk'ulajel partisipar lajan. Jachni b'a jastal wa xch'ak k'ulaxuk ja b'a oj ya`yi` yip ja b'a oj sna'e` ja ixuke` sok winike` b'a a`tejum jumasa` b'a yoj alaj b'a jachini b'a je'jukyile'a (b'a jas wa xch'ak k'ulaxuk sok sneb'jel sok b'a jas oj aljuk yab'ye').
- Jastik wa xch'ak k'ulaxuk b'a oj ch'ak yijb'uk ja b'a sk'i`elali. Oj alxuk yab' ja ixuke` sok ja winike` a`tujum jumasa` b'a alaji ja b'a jastal oj ochuke` ja b'a programa sok ja a`tel jumasa` ke wa xya'a ja tuktukil institusyon ja b'a jastaln ja a`tel b'a alaji.
- Koltanel sok b'a jastik jel st'ilanil b'a jastik wa xch'ak a'xuki. Wa skolta ja ixuke` sok winike` a`tejum jumasa` b'a yoj alaj ma`tik ochel jani ja payisi sok ja smoj aljel jumasa` ja b'a jastal mi jas oj sta'i b'a stuch'il ma` jitsane'.

JA B'A JASTAL OJ AJYUK OCHEL SOK
JA B'A A`TEL SOK B'A NA`ITS JUMASA`

- Koltanel b'a jas mas jel st'ilanil, jachni b'a jas oj k'e`uk, b'a jas oj tojb'uk sok b'a oj niwanb'uk, ja b'a jastal oj ajyuk sok b'a jastik oj ch'ak jmakunuk ja b'a na`itsi.

¿JASUNK'ILUK JA WA XMAKUNI JA B'A OJ KOLTAJANANI?

KOLTANEL SOK B'A TAK'IN MI JEL A'AYUK TOJ EK'EL

- Oj ilxuk b'a sb'aja` sok janek'xa ja sjab'ili.
- Ti oj ajuk b'a luwar b'a wa xkoltani ja Programa.
- Kejachni tey b'a jun yoj na`its b'a a`tejum jumasa` b'a alaj.
- Oj tsa'xuk june` ma` oj ajyuk ja b'a na`its.

- Teyni ay ochel yuj ju'un ja yuntikil b'a wa xneb'xi ju'un b'a preskolar, primarya, sekundarya ma` ja b'a jastalni wa slaja' sb'aji', mi oj ek' mas ja 18 jab'il.

JA B'A JASTIK SK'ULAJEL JA B'A SK'I`ELAL JA B'A KOMON JUMASA` B'A A`TEJUM JUMASA` B'A ALAJI

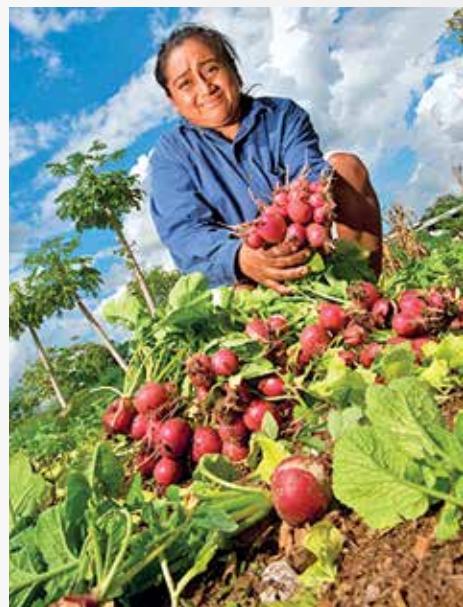
- Ke jachni tey b'a jun yoj na`its b'a a`tejum jumasa` b'a alaj.
- Ti oj ajyuk b'a luwar b'a wa xkoltani ja Programa.
- Oj alxuk ta ayk'a jas mi xb'ob' sta`i b'a stuch'ilta ma` jitsane'.

JA B'A OJ AJYUK OCHEL JA B'A A`TEL SOK B'A NA`ITSI

- Ti oj ajyuk b'a luwar b'a wa xkoltani ja Programa.
- Ojni sje` jun proyekto b'a skoltalajel ja komon jumasa` b'a a`tujumi, b'a tsijb'ub'al jun ju'un b'a libre`il sok ja sb'i'il ja kristyano wa` xje'wani', b'a sb'aja` sok ja b'a jastalni`i, snumero b'a stelepano sok skoreo elektrónico.
- Oj sk'ul pirmar ja b'a jas wa x-alxi ja b'a wa xk'anxi ja b'a jastal oj ch'ak ts'ikb'uk, ja a`tel jas wa x-a'xi.

Ojni cho alxuk ja jastal ja b'a b'utxuk ja Kwestionaryo Úniko b'a Informasyoni Sosyoekonómika (KUIS) sok ja Kwestionaryo Komplementaryo (KK).

Ja jasnaka yi oj ja ju'un iti jachini b'a jastal oj ch'ak alxuka sok oj pukxuk, yuj b'a chikan jasunk'iluk wa xk'anxi ja b'a programa jel st'ilanil oj ajyuk ja b'a jastik wa xch'ak alxuk b'a jastalni oj tsa'xuk sok ja jastik wa xch'ak k'anxuk ja jastiknaka alub'al ja b'a oj tsikb'uk b'a jas wan k'ulaxel ke wanto xmankuni.

Ja a'tujum yoj alaj winik ma' ixuk
wa x-a'tijiye' b'a yalaj sok wa
x-ajii'sts'akole'.

**Ja b'a mas
oj ja wab'
sb'eji'**

B'a yoj payis
Lada b'a mey stupjel
01 800 007 3705

Xchonab'il b'a Méjiko
(01 55) 5328 5000, ext. 55246

Yoraryo`il b'a wa xk'elxi
9:00 AM sok b'a 8:00 PM

Koreo elektroniko
demandasocial@sedesol.gob.mx

JA PROGRAMA 3X1 B'A MA' WA XWAJ B'A PILAN PAYISI

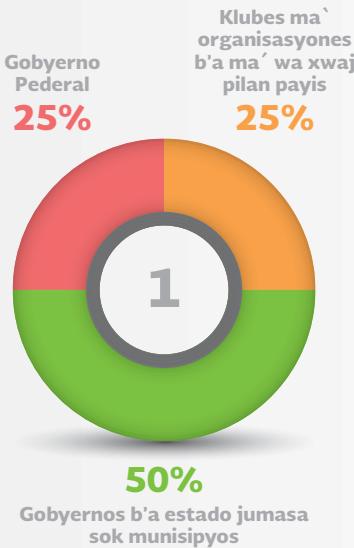
¿B'a jas
xchol?

B'a oj skolta sok tak'in ja mexikano jumasa' ke ti aye' b'a pilan payisi, ke wa sk'anawé' oj koltajuke' ja b'a sk'i'elali sok lek oj ajyuk ja sak'anile' ja skomon b'a manxe'li.

¿MACHTIK JUNK'ILUK JA WA SKOLTA?

Ja b'a komon jumasa` ke oj stsa'e` ja ma'tik wa xwaj b'a pilan payis ja b'a oj sk'uluke` ja proyekto jumasa`.

¿JASTIK KOLTANEL WA XYA'A JA PROGRAMA?

1. Proyekto b'a jastik oj ch'ak k'e'uk ja b'a ma'tik lajan tsoman ayi'. Oj b'ob' ajukyi' **jun miyón** ja tak'ini ja b'a oj k'e'uk, oj niwanb'uk, oj xch'ak tojb'uk ma' oj chapxuk ja jas nochani:

- B'a jastiknaka sta'unej sb'aj b'a oj k'eb'xuk ja`, grenaje, ma' b'a alkantariyado ma` sok jastik wa xya'a sk'ajk'al.
- B'a snajtsil xneb'xi ju'un, Klinika sok jastik pilan b'a a'xuk ja b'a wa xneb'xi ju'un, b'a lek ajyukotik, tajnel ma` jastik wa xk'ulaxi b'a kostumbretik.
- Niwakil bejyum tak'in jumasa', k'ate` sok b'ej jumasa`.
- B'ej, banketa, sok ja jastik ay b'a jun yoj na`its, parke sok b'a tuktukil jas wa xk'ulaxi b'a oj ya' tojb'uke` ja luwari.
- A`tel jumasa` ja b'a tsamalxta ajyuk ja b'a jas wa slot'owotiki sok oj talnaxuk ja te` jumasa`.

Ja 25 ja b'a janek' ja yal k'ole` ja b'a janek' ja ts'akol ja proyekto ja oj ya` ja Goberno ja b'a republika, jaxa pilan 25 yal k'ole'i ja oj ya' Klubes ma' organisasyonesi ma' wa xyila' ma' wa xwaj b'a pilan payis, jaxa ja 50 yal k'ole'i

ja oj ya` ja gobyerno jumasa` b'a estado jumasa' sok ja munisipyo jumasa`.

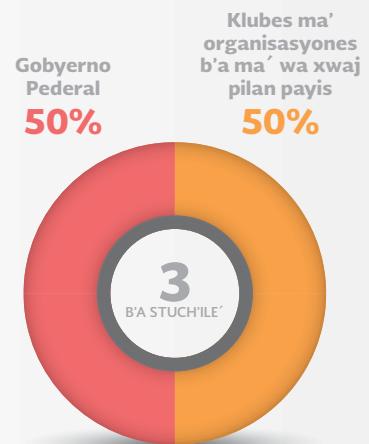
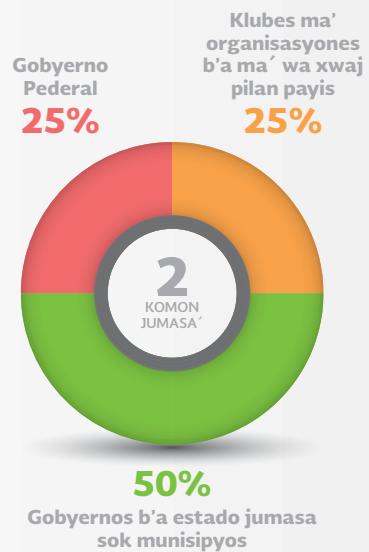
2. Proyekto sok b'a a`tel jumasa` b'a komon. Wa x-a'ji **jun millón** tak'in ja b'a proyekto jumasa` lajan sok ja:

- Beka jumasa` b'a sneb'jel ju'un 3x1.
- Kostumbre sok ja jastik k'e k'ulaxuk.
- Desaroyo sosyal sok ja b'a komoni.

Ja 25 yal k'ole` ja b'a janek' ja ts'akol ja proyekto ja oj ya` ja Gobyerno ja b'a Republika, jaxa pilan 25 yal k'ole`i ja oj ya` Klubes ma' organisasyonesi ma' wa xyila' ma' wa xwaj b'a pilan payis, jaxa ja 50 b'a yal k'ole`i ja oj ya` ja gobyerno jumasa` b'a estado jumasa' sok ja munisipyo jumasa`.

3. Proyekto b'a jastik wa x-a'xi b'a komon jumasa`, moj aljelal jumasa` ma` ma` stuch'il. Oj ch'ak ajukyi ja jas nochani:

- B'a proyekto jumasa` b'a komon ke ojni skoltaye` jo`e` moj aljelal jumasa` ja b'a oj koltajuke'i oj ajuk yile' **500 mil b'a jujuntik proyekto**. Ja 25 yal k'ole` ja b'a janek' ja ts'akol ja proyekto ja oj ya` ja Gobyerno ja b'a republika, jaxa pilan 25 yal k'ole`i ja oj ya` Klubes ma' organisasyonesi ma' wa xyila' ma' wa xwaj b'a pilan payis, jaxa ja 50 yal k'ole`i ja oj ya` ja gobyerno jumasa` b'a estado jumasa' sok ja munisipyo jumasa`.
- Ja b'a proyekto b'a moj aljelal jumasa` ke oj skoltaye` b'a chab'e` ma` chane` moj ajelal jumasa` ja b'a oj koltajuke'i oj ajuk yile' **300 mil ja b'a jujuntik proyekto**. Ja 50 yal k'ole`i ja oj ya` ja Gobyerno b'a republika, jaxa pilan 50 yal k'ole`i ja oj ya` Klubes ma' organisasyonesi ma' wa xyila' ma' wa xwaj b'a pilan payis. Oj b'ob' cho ya`e` ja gobyerno jumasa` b'a estado sok ja b'amunisipyo jumasa`.
- Ja b'a proyekto jumasa` b'a kechan ita stuch'il oj a'xuk ja b'a koltane'li b'a **150 mil b'a jujuntik proyekto**. Ja 50 yal k'ole`i ja oj ya` ja Gobyerno b'a republika, jaxa pilan 50 yal k'ole`i ja oj ya` Klubes ma' organisasyonesi ma' wa xyila' ma' wa xwaj b'a pilan payis. Oj b'ob' cho ya`e` ja gobyerno jumasa` b'a estado sok ja b'amunisipyo jumasa`.

¿JASUNK'ILUK JA WA XMAKUNI JA B'A OJ KOLTAJANANI?

JA B'A OJ K'ULAXUK JUN PROYEKTO B'A JASTIK OJ K'E`UK B'A MA`TIK LAJAN TSOMAN AY MA` A`TEL JUMASA` B'A KOMON

- Oj b'utxuk sok oj a'xuk ja pormato 3x1-C "Stsib'ajel Kani" ja b'a Klub ma'wa xwaj b'a pilan payisi, jani yalunej ja ma'tik wa sje'a ja mejiko b'a pilan payis ma` ja pederasyon.
- Oj je'xuk orginal sok kopya ja pormato 3x1-B "Ju'un b'a sk'anjal proyekto ja b'a jastik oj xch'ak k'e'uk, ja b'a jastik oj makunuk ma` jas oj k'ulaxuk b'a komon jumasa`".
- Oj alxuk ja b'a jastik wa xk'anxi ja b'a proyekto jumasa` ja ju'un jumasa` ja ma` wa xyila` ja Mejiko, oj och kopya b'a ilxuk b'a sb'aja' sok oj naxuk b'a sb'aja'.
- Oj je'xuk kopya b'a jun skwenta b'a banko ja b'a jach ajk'achto ja b'a klub ma' wa xyila` ma wa xwaj b'a pilan payis, ja b'a oj sje` ja janek' wa xya'i.

JA B'A OJ K'ULAXUK PROYEKTO B'A KOMON
JUMASA` MA` B'A SMOJ ALJEL SB'AJE`

- Oj b'utxuk sok oj a'xuk ja pormato 3x1-C "Stsib'ajel Kani" ja klub ma' wa xyila' wa xwaj b'a pilan payisi, jani yalunej ja ma'tik wa sje'a ja mejiko b'a pilan payis ma` ja pederasyon.
- Oj je'xuk orginal sok kopya ja pormato 3x1-B "Ju'un b'a sk'anjal Proyekto b'a jastik wa xch'ak Pojxuk".
- Oj alxuk ja b'a sk'anjal ja b'a proyekto jumasa` ja sju'un jumasa` ja ma` wa xyila` ja b'a Mejiko, oj sje' kopya b'a sb'aja' sok ja b'a oj naxuk b'a sb'aja'.
- Oj je'xuk orginal sok kopya ja pormato 3x1-I "Akta Konstitutiba b'a k'ole` b'a moj aljelal jumasa` ja ma'tik ay yi'oj jun proyekto b'a wa Xpojxi ja b'a komoni", jachni oj ilxuk b'a sb'aja' sok ja b'a jna'xuk b'a sb'aja' ja ma` wa sje'a ja moj aljelal jumasa`.
- Oj je'xuk b'a orginal sok copya ja pormato 3x1-G "Jastal wa ilxi ja b'a Xchapjel ja Negosyo".
- Oj je'xuk kopya ja b'a jastal ay skwenta ja b'a banko jach ajk'achto ja b'a Klub b'a ma' wa xyila` ma' wa xwaj b'a

- pilan payis, ja b'a wa sje'a ja b'a jastik wa xch'ak a'xuki.
- Oj je'xuk orginal sok kopya ja pormato 3x1-H "Ju'un b'a jas wa x-alxi oj k'ulaxuk".

JA B'A OJ JA K'UL PROYEKTO B'A WA XPOJXI B'A MA'TIK STUCH'IL

- Oj b'utxuk sok oj a'xuk ja pormato 3x1-C "Stsib'ajel Kani" ja klub ma' wa xyila' wa xwaj b'a pilan payisi, jani yalunej ja ma'tik wa sje'a ja mejiko b'a pilan payis ma` ja pederasyon.
- Ja b'a ma'tik waje' tixa aye' b'a Estados Unidos b'a Amerika, oj je'xuk kopya ja b'a matrikula konsulari.
- Ja b'a ma'tik wa xwaj b'a pilan payisi, oj sje` kopya ja b'a iljuk b'a sb'aja' ke wanto xmakuni sok kopya spasaporte b'a mejiko.
- Oj je'xuk orginal sok kopya ja pormato 3x1-F "Ju'un b'a sk'anjel Proyekto b'a jastik wa xch'ak Pojxuk".
- Oj alxuk ja b'a jastal wa xk'anxi ja b'a proyekto ja sju'un jumasa` ja ma` wa sje'a ja Mejiko, oj sje` kopya ja b'a ilxuk b'a sb'aja' sok ja b'a oj na'xuk b'a sb'aja'.
- Oj je'xuk b'a orginal sok kopya ja pormato 3x1-G "Jastal wa ilxi ja b'a Xchapjel ja Negosyo".
- Oj je'xuk kopya ja b'a jastal ay skwenta ja b'a banko jach ajk'achto ja b'a Klub b'a ma' wa xyila' ma' wa xwaj b'a pilan payis, ja b'a wa sje'a ja b'a jastik wa xch'ak a'xuki.

Cho jachni.jun ma` elel ja b'a Mejiko ke tixani ay b'a pilan payis sok tini` ay b'a jun klub ma'tik lajan tsomane` ek' ke ti wajele' b'a pilan payisi.

Ja jasnaka yi oj ja ju'un iti jachini b'a jastal oj ch'ak alxuka sok oj pukxuk, yuj b'a chikan jasunk'iluk wa xk'anxi ja b'a programa jel st'ilanil oj ajyuk ja b'a jastik wa xch'ak alxuk b'a jastalni oj tsa'xuk sok ja jastik wa xch'ak k'anxuk ja jastiknaka alub'al ja b'a oj tsikb'uk b'a jas wan k'ulaxel ke wanto xmankuni.

Ja b'a komon jumasa' wa xk'ulaxi a'tel b'a oj tojb'uk ja jas wan k'ulaxe'li.

**Ja b'a oj
ja wab' mas
sb'eji'**

B'a yoj payis
Lada b'a mey stupjel
01 800 007 3705

Xchonab'il b'a Mejiko
Arya b'a Atensyon Syudadana
(01 55) 5141 7900,
ext. 54935 sok 54943

Yoraryo'il b'a wa xk'elxi
9:00 AM sok b'a 6:00 PM

Koreo elektroniko
3x1paramigrantes@sedesol.gob.mx

JA PONDO NASYONAL JA B'A POMENTO B'A ARTESANIYASI (PONART)

¿B'a jas xchol?

B'a oj skolta ja ma'tik wa sts'isa k'u'utsi, ja b'a mas oj sta' ja stak'ine'i ja ixuke` sok winike` mejikanos wane' xchapjel ja b'a oj sk'uluke'i sok ja b'a oj xchon-e' ja jas wa sk'ulane'i.

¿MACHTIK JUNK'ILUK JA WA SKOLTA?

Ja'a ixuke` sok winike` ma' ay jas wa sk'ulan ma'tik jel awula sb'aji.

¿JASTIK KOLTANEL WA XYA'A JA PROGRAMA?

CHAPWANEL B'A SPETSANIL SOK TI
B'A AJYUKE' JA B'A JAS WA XK'ULAXI'I

Sok ja b'a jastal chapwanel b'a spetsanil wa xkoltani b'a sk'ulajel ja proyekto sok ja jastal mas lek oj sk'uluke` ja b'a jastik wa sk'ulane'i. Ay jas wa xyalawe` sok wa sje'awe` sok b'a organisasyon, jastik jmakunuk, sk'ulajel jastik wa xk'ulaxi, xchonjel, sok b'a tak'in jumasa` sok ja b'a jk'elxuk, cho jachni b'a jas oj aljuk yab'ye` sb'ej sok ja b'a leyi lekni oj sk'uluke'a oj cho ya' makunuke' ja jas wa x-axi'i, jachni b'a sta'e' sertipikado ja b'a oj a'ayb'uk ja jas xchon-e'i.

- Ja b'a janek' oj a'xuk ja tak'in ojni ajuk **15 mil pesos** yuj ja b'a jujune'i oj ajyuke` tsoman b'a 15 ma'tik ay jas wa sk'ulan, b'a 12 ixaw oj alb'uk.

B'a jastilni ay oj ajyuk ja b'a jas wa xk'ulaxi'i wa xchapa ja ma' ay jastik wa sk'ulene'i ja b'a oj tojb'uk lek ja jas wa sk'ulane'i.

Wan ma` xje' ji wi b'a oj ja
tojb'es lek ja jas waxa k'ulani.

- Oj koltajuk sok **6 mil pesos** b'a jujune' ma` b'a jun tsome', b'a 6 ixaw oj alb'uk.

KOLTANEL B'A JASTAL XCH'AK POJXUK

Wa xk'apxi tak'in ma` jastik oj makunuk, ja b'a jujune'i ma` jun k'ole', ja b'a jas oj sk'uluke'i.

- Oj koltaxuk sok **15 mil peso** b'a jujune'i. B'a jun k'ole' b'a 5 sok manb'a 15 ma' ay ma' jastik wa sk'ulani, oj ajuk **225 mil peso**.

JA B'A OJ AJUK JA B'A ARTESANIYA

- Wa xmanxi b'a jas wa xk'ulaxi wa xmanji' **15 mil** ja b'a tyenda jumasa` b'a Ponart.

KOLTANEL B'A JASTIK WA XCHONXI'

Wa x-aji' tak'in b'a jwajan b'a jun k'in b'a jas oj ja walsok ja xchonjel ja jas wa xk'ulaxi'i ma` b'a oj k'ulaxuk rentar, ma` oj k'anxuk, oj k'e'uk ma` oj jtojb'uk jun luwar b'a oj chonxuk. Wa xcho xje'xi b'a oj tsom sb'aje' b'a jun k'ole' b'a tuktukil ma' jas wa sk'ulan sok sk'ulajel proyekto jumasa`.

- Oj koltaxuk sok **15 mil pesos** b'a jujune'i. B'a june' k'ole' b'a jo'wane' sok manb'a 15 ma' ay ma' jastik wa sk'ulani, oj ajuk **225 mil pesos jun ek'ele`ja b'a ja b'il**.

KONKURSO B'A ARTE POPULAR

Wa x-aji' tak'in yuj ja lom wa xya' ajuki jasni wa sk'ulani, sok lok'ulaxuki sok ja sk'ulajel yajk'achil b'a jas wa xk'ulaxi'i.

Cho x-ajiyi'ele' stak'ine' yuj mas jel sk'ulan ja ya'tele'i sok wa xya' makunuke' ja b'a jastalni b'a jtradisyontiki ja b'a jani xmakuni kujtiki.

Tuktukil jastik oj ajukyile'i ja b'a jastalni xcha'ani ja konkurso:

- Ja niwan jas wa X-axi' b'a Nasyoni b'a Arte Populari: oj ajuk **150 mil pesos**.

Ta'a b'ajsok ja ma' ay jas wa
sts'isa ma' ma ay jas wa sk'ulan
b'a oj ja chon ja jas waxa ts'isa
ma' jas waxa k'ulani.

Ja b'a
oj ja wab'
sb'eji'

Ponart

B'a yoj payis
Lada b'a moy stupjel
01 800 800 9006

Xchonab'il b'a Mejiko
Ma'tik wa sk'ana'
(01 55) 5093 6000, ext. 67506

Yoraryo' il b'a wa xk'elxi
10:00 AM sok b'a 8:00 PM

Pagina elektronika
www.fonart.gob.mx

Sedesol

B'a yojol ja payisi
Lada b'a moy stupjel
01 800 007 3705

- Nasyonal: **125 mil pesos.**
- Regyonal: **30 mil pesos.**
- Estatal: **15 mil pesos.**
- Lokal: **10 mil pesos.**

JLEKILALTIK B'A OJ K'ULAXUK

- Wa xkoltaji ja ma' ay jas wa sk'ulani b'a lek oj ajuk ja sak'anili oj ajukyi **15 mil ja b'a jab'ilii.** Ja jastal ja koltaneli oj b'ob' cho axuk b'a jel st'ilanil.

¿JASUNK'ILUK JA WA XMAKUNI JA B'A OJ KOLTAJANANI?

- Ke jachni tini manxel b'a mejiko`a.
- Jach ay jas wa sk'ulana' b'a jelní awula sb'aja'.
- Oj alxuk ja b'a jastal oj b'ut'xuk ja Kwestionaryo Úniko de Inpormasyon Sosyoekonomika (KUIS).
- Oj je'xuk ja jas wa sk'ulane'i.
- Oj tsjb'axuk b'a jun ju'un ma' b'a elektrónika ja b'a jas sb'ej ja wan sk'anjal ja skoltalaje'li.
- Oj k'ulaxuk ya' ja ju'un b'a wa xk'anxi koltalajel.
- K'ulaxuk entregar kopya sok oj je'xuk ja orginal oj sje' b'a sb'aja' sok kredensyal b'a Inapam ma' constansya ja b'a oj ilxuk b'a sb'aja'.
- Oj sk'ul entregar kopya ja b'a Klabe Únika de Poblasyon (KURP).
- Ke meyni ay sjel ja b'a jo'e ja b'il ek'tajani yuj ja jastal mi ya' tsikb'uk ja b'a stupjel sok tak'in ja Pornart.
- Meyuka wi'oj ja koltalajel b'a junxtalajan b'a tuktukil programa b'a gobyerno b'a jab'il jawi.
- Ja b'a konkurso ja b'a arte popular, oj ts'ikb'uk sok spetsanil ja jas wa xk'anxi'i b'a jujuntik konbokatorya sok oj a'xuk picha b'a ochel ju'un b'a konkurso.

Ja jasnaka yi oj ja ju'un iti jachini b'a jastal oj ch'ak alxuka sok oj pukxuk, yuj b'a chikan jasunk'iluk wa xk'anxi ja b'a programa jel st'ilanil oj ajuk ja b'a jastik wa xch'ak alxuk b'a jastalni oj tsa'xuk sok ja jastik wa xch'ak k'anxuk ja jastiknaka alub'al ja b'a oj tsikb'uk b'a jas wan k'ulaxel ke wanto xmankuni.

JA PROGRAMA B'A DESAROYO B'A SONAS PRIORITARYASI

¿B'a jas xchol?

B'a oj k'ulaxuk a`tel jumasa` sok b'a jastik jel st'ilanil b'a mas lek oj ajyuk ja b'a snaje`i sok b'a mas lek oj ajyuk ja komon jumasa` ja b'a munispyo b'a jelni awula sb'aje`a.

¿MACHTIK JUNK'ILUK JA WA SKOLTA?

Ja`a ma`tik a'tujum b'a yoj alaji sok ja komon jumasa` b'a jel awula sb'aje`i.

¿JASTIK KOLTANEL WA XYA'A JA PROGRAMA?

B'a a`tel jumasa` sok jastik wa xch'ak k'ulaxuk ja b'a oj k'elxuk ja jastik nochani oj makunuki:

- B'a leklek sok sjamanil ja b'a na`itsi, ja b'a masni a'ay oj ya'i ojni ya **5 miyon b'a pesos**.
- A`tel jumasa` b'a jastik jel st'ilanil ja b'a na`itsi, ja b'a masni a'ay oj ya'i ojni ya **5 miyon b'a pesos**.
- Jastal oj ch'ak k'e'uk ja b'a ma`tik lajan tsoman b'a komoni, a b'a masni a'ay oj ya'i ojni ya **6 miyon b'a pesos**.
- Koltanel b'a jastik oj xch'ak tsikb'uk, ja b'a masni a'ay oj ya'i ojni ya **6 miyon b'a pesos**.
- B'a jastik oj k'ulaxuk b'a jach juts'in ma' ja b'a jas oj ek'uk, ja b'a masni a'ay oj ya'i ojni ya' **2 miyon b'a peso**.

¿JASUNK'ILUK JA WA XMAKUNI JA B'A OJ KOLTAJANANI?

Oj je'xuk jun ju'un b'a oj k'anxuk koltalajel b'a jach tsijb'unub'al, oj je'xuk ja b'a jas jel st'ilanil ja b'a jas oj k'e`uki

Ja programa iti ja wa xyila'
ja b'a mey jas k'ulaxi sok jas mas
t'ilan xmakuni ja b'a jnajtiki.

**Ja b'a mas
oj ja wab'
sb'ejj'**

B'a yoj payis
Lada b'a moy stupjel
01 800 007 3705

Xchonab'il b'a Mejiko
(01 55) 5328 5000,
ext. 55126 sok 55182

Yoraryo'il b'a wa xk'elxi
9:00 AM sok b'a **3:00 PM**
sok **5:00 manb'a** **7:00 PM**

ma' ja jastik oj k'ulaxuki, ja jastal jas meyuki sok ja b'a jastik oj koltajuk ja komoni, ke jani tey ay sok ja ju'un b'a jastalni b'a kada tik'e' koltanel:

- Sneb'jel b'a jas wa xk'ulaxi ma' proyekto b'a wa xk'ulaxi.
- Ja b'a b'ay ja proyekto.
- Ja janek' ja sts'akoli.
- Ya'uej permiso ja ma'ti ay xchol ma' wa slaja b'aje'i.
- Programa b'a oj a'teltaxuk sok oj talnaxuk.

Ja jasnaka yi oj ja ju'un iti jachini b'a jastal oj ch'ak alxuka sok oj pukxuk, yuj b'a chikan jasunk'iluk wa xk'anxi ja b'a programa jel st'ilanil oj ajyuk ja b'a jastik wa xch'ak alxuk b'a jastalni oj tsa'xuk sok ja jastik wa xch'ak k'anxuk ja jastiknaka alub'al ja b'a oj tsikb'uk b'a jas wan k'ulaxel ke wanto xmankuni.

Ja yajni x-och piso pirme ja jch'ak t'una chamel sb'i'il parasitarya.

PROGRAMA OPSYONES PRODUKTIBASI

¿B'a jas xchol?

Ja b'a oj a'xuk ja mas lek ja jastik wa x-a'xi` ja b'a komoni ja b'a jastal ja b'a sk'i`elal b'a proyekto jumasa` wa xpojxi b'a wa xkoltani'i.

¿MACHTIK JUNK'ILUK JA WA SKOLTA?

B'a ma'tik jitsan tsoman aye` ma` organisasyon b'a jas wa xya pojxuke` ke jachni jel awula sb'aje'a, ke jachni ay yi`oje` b'a jas wane` sk'ulajel oj pojxuk sok tini aye` b'a luwar b'a wa x-a'tiji` ja programa.

Xcho wa xkoltaxi ja empresa jumasa`, b'a ye'ntani wa sk'elawe` ja stak'ine'i, mi swinkiluke` b'a banko, wa sk'elawe` tak'in sok snan tak'in b'a jach ch'akumxa, ke wa xya'a ja b'a jastal oj ochjan ja proyekto jumasa` ja b'a jastal wa xk'ulaxi'i, oj k'ulaxuk ja b'a jastalni b'a banko b'a sk'i`elali, b'a wa xk'elxi tak'in b'a a'tijum alaj sok ja ma' ay wa skoltaye` b'a chikan ja b'a pomento b'a Gobyerno ja b'a Republika.

Ja programa iti wa sk'apawi
b'a jachni oj ja ta'a wa'tela'.

¿JASTIK KOLTANEL WA XYA'A JA PROGRAMA?

- B'a jach oj k'ulaxuk b'a oj pojxuka. Wa skolta sok tak'in mi jel a'ayuk ja proyekto jumasa` b'a janek'ni ja tak'in oj ajukyile` ja kristyano jumasa`, moj aljelal jumasa`, sok ma'tik lajan tsoman ek'e` sok ja organisasyoni b'a jas wa xya' pojxuke` ke jachni jel awula sb'aje'a.
- Ja Sedesol oj b'ob' skolta proyekto jumasa` b'a institusyon b'a sneb' jel ju'un b'a prepa sok b'a unibersidad nab'al ja neb'a ju'un jumasa` ke oj ya'

B'a jas oj ch'ak k'ulaxuk
Wa skolta b'a mi xta jel a' ayuk proyekto ja jas wa xk'ulaxi \$750.00 ja ixawi
Manb'a 6 ixaw ja jastaln'i, mani xch'ak ja ya'teltajel b'a piskali
B'a jastik ajyuk b'a jastik xk'ulaxi sok jastik wa xmojtani
Ja b'a mas a'ay b'a ma' ay jas wa sk'ulan sok propesyonalista \$120,000.00 ja jab'il
Ja b'a mas a'ay b'a institusyon \$300,000.00 ja jab'il
Pondo b'a Kapital B'a Desaroyo Sosyal
Ja b'a janek'ni oj yi'i ja ma' yi oji \$100,000.00

tsikwuke` b'a a'tel jumasa` b'a lajan tsoman aye` oj sk'uluke` partisipar ja b'a jastalni ja programa. Ja koltanel b'a a'tel b'a sosyal oj ajukyile' 750 peso ja ixawi, manb'a wake` ixaw, ja b'a jastalni, mani oj ch'akuk ja b'a ya'teltajel b'a piskali.

- Ja b'a ajyuk ja b'a jastik sneb'jeli sok ja b'a lajan ay soki. Jachni koltanel sok b'a tak'ina ja b'a oj a'telta'xuk b'a jastik wa xch'ak alxuk sok ja b'a jas oj je'xukyi' ja mani ay yi oji' ja b'a stojb'esel ja b'a jas oj pojxuki, sok b'a mani oj sna' jastal oj je'xuk lek.
- Ja koltanel ja b'a man 20 yal k'ole` ja b'a janek'ni wa xchak ya`a ja Sedesol. Ja b'a janek'ni stik'anil ja tak'in ja b'a kada jab'ili` oj ajuki jani oj ilxuk ja janek'ni ja Proyekto ak'ub'ali' mini oj ek' mas ja b'a **120,000 pesos** ja b'a ma'tik ay jas wa xch'ak sk'uluki sok ma'tik ay xchol. B'a koltanel mini oj ek' mas ja b'a **15,000 pesos** yuj ja b'a jastik wa xch'ak sk'uluki. Ja b'a institusyon jumasa`, ja b'a janek'ni oj ajukyi' ja jab'ili yuj b'a ma'tey soki sok ma'tik wa x-ajyi b'a sk'ulajeli ojni ajukyi man b'a **300,000 pesos**.
- Ja Tak'in b'a Nanal ja b'a Desaroyo Sosyali. Ja koltanel b'a mini jel a'ayuka b'a ojto cho kumxuki ja b'a empresa jumasa`, b'a ye'ntani wa sk'ela tak'in mi swinkiluke' b'a banko wa sk'elawe' tak'in sok snan tak'in b'a jach ch'akumxa, ke wa xya'a ja b'a jastal oj ochjan ja proyekto jumasa` ja b'a jastal wa xk'ulaxi'i, oj k'ulaxuk ja b'a jastalni b'a banko b'a sk'i'elali, b'a wa xk'elxi tak'in b'a a'tijum alaj sok ja ma' wa skoltaye' b'a chikan ja b'a pomento b'a Gobyerno ja b'a Republika.
- Ja b'a janek'ni oj ajyukyi` ma' jas oj yi'i ojni ajukyi' **100,000 pesos**.

¿JASUNK'ILUK JA WA XMAKUNI JA B'A OJ KOLTAJANANI?

- Oj ochan ju'un ja b'a konbokatorya b'a oj ajukawi' ja polyo b'a wa x-ajyi' ochel ju'uni, ti oj ta'xuk b'a ch'al-am b'a <http://opciones.sedesol.gob.mx>

- Oj k'ulaxuk entregar ja pormato b'a jas wa xk'anxi ja b'a oj ochuk ja sb'i'il ja b'a ma`tik lajan tsoman ayi` ma` ja b'a organisasyoni b'a jas wa xch'ak pojxuk ja janek' ja b'a jasni tey ay ja b'a jas jk'ulaxi ja piskal metoni x-ixi' sok mi oj k'anxuk koltalajel b'a tuktukil programa pederal ja b'a jastalni ja b'a proyekto ja b'a sk'ul partisipari.
- Oj je'xuk orginal sok oj k'ulaxuk entregar kopya b'a oj ilxuk b'ani sb'aja' ke wanto xmakuni.
- Ja b'a oj ta'xuk ja b'a teyni ayi' jel st'ilanil oj je'xuk kopya ja b'a oj ilxuk b'a sb'aja` b'a kada jujune` ja snaje` ja ma' wa sk'anawe'i (b'a lu'um, ja`, lus ma` telapano) sok metoni x-ek' ja oxe' ixawa.

JA B'A JASTAL OJ K'ULAXUK JASTIK

WA XPOJXI B'A ST'ILANIL:

- Ayni yi'oj jun proyekto b'a tak'in jas wa x-ochjani ja b'a oj k'i'uki.
- Oj xch'ak ya`tsikb'uk sok spetsanil ja jastik wa xch'ak k'anxuki ja b'a proyekto jumasa` b'a ch'ak pojxuki.
- Ke wanxani sna'a t'un b'ajtan sok ja b'a proyekto.

Ja kristyano jumasa` ma`tik ocheli b'a jun nole' sta'unej
sb'aje' jel st'ilani ay yi'oj ja akta ja b'a jastal jel a`ay ja
kristyano jumasa` sok june` ma` oj je'juk yuje'le` ja b'a
spetsanale'i.

Skoltalajel b'a wa xk'e'i
b'a jas wa xk'ulaxi b'a komon
b'a jel awula sb'aje'.

Ja b'a jastalni sta' ya'teli oj b'ob' ya' a'tijanan ja b'a wa komoni.

Ja ma'tik ay jas wa xch'ak ya' pojxuki jel st'ilanil:

- Jel st'ilanil a'ub'alxaniyi alta jastal kontribuyente ja b'a Sekretarya b'a asyenda sok b'a Krédito b'a Chikan sok jachni sk'ulunej ja jastik t'ilan oj sk'uluk ja b'a piskali.
- Oj a'xuk ja b'a jastal ja wa xje'xi ja derecho ja b'a jastal organisayon b'a ma' jastik wa xya' pojxuki.

JA BA JASTAL TI WA X-AJYI' B'A SK'ULAJELI SOK
JA B'A LAJAN AY SOK JA B'A JAS JEL ST'ILANILI:

- Jachni ayxa xchola' ma` ay jas wa sk'ulan, sta'unejxani ma` ay sju'un, b'a wanxani sna'a b'a sk'ulajel jas wa xpojxi ja jas k'anub'al ja b'a konbokatorya.
- Jachni jun institusyon b'a jas wa xje'xi (b'a prepa ma' unibersidad) ke ayni yi oje' b'a jas je'xuk b'a ma' ayni jas wa sk'ulana sok stojb'esel empresa.
- Ke mey ay xchol jastal jun a'tujum b'a chikan, cho mini sk'ul a'tel b'a sta'unej sb'aj sok ja programa.
- Mini oj b'ob' yuj ja b'a oj ajukyi ja b'a jasni chikani.
- Jel st'ilanil a'ub'alxaniyi alta jastal kontribuyente ja b'a Sekretarya b'a asyenda sok b'a Krédito b'a Chikan sok jachni sk'ulunej ja jastik t'ilan oj sk'uluk ja b'a piskali.
- Jachni ay yi oj b'a jas wa x-alxi' ja b'a jastal ti ajyuk ja wa xk'ulax'i sok ja b'a proyekto sok b'a jastalni oj k'anjuk ja b'a manaka nolan ayi sok ja organisasyon ja jas wa sk'ulane' b'a xpojxi'i.
- Jachni wa xchiknaji'b'a lek sok ja b'a sk'u'ajel a'teli b'a stuch'ili, ma' b'a jun nole' aye'i ma' ja organisasyon b'a jastik wa xch'ak ya pojxuki.
- Ja ma` ay jas wa sk'ulani, ma` ja ma` ay xcholi ma` institusyon jel st'ilanil oj sk'ul entregar ja janek'xa sk'uluneji ja ya'tele' ja b'a opisina jumasa` ja b'a delegasyon b'a ye'nani wa xyila'.

Jani mas jel st'ialnil oj ilxuk ja institusion jumasa` b'a jas wa xneb'xi, ja ixuke` ja b'a jas wa sk'anawe'i, ja b'a ma'tik jas wa sk'ulani ke tini aye'i sok sk'uluke' ja b'a luwar ja proyekto sok ja ma'tik ay jas wa sk'ulani ke jani wa xk'anji yuj ja ma'tiknaka ek'eli..

JA B'A SNAN TAK'IN B'A DESAROYO SOSYAL:

Ja banko b'a sk'i'elal, ja tak'in b'a a'tujum Alaj ma' ja ma'tik ma'wa skolta b'a chikan ja b'a pomento b'a Gobyoerno b'a republika, b'a jastalni wa x-ilxi b'a jas wa xlajxi b'a jas oj k'ulaxuki ke ti wa x-ajyi ja b'a Unidad administratiba b'a responsable'il (UARP), jel ti oj ajyuk ja b'a konbokatorya ja b'a ilxi ja b'a oj ts'ikb'uk ja jas wa x-alxi' ja b'a programa.

Ja jasnaka yi oj ja ju'un iti jachini b'a jastal oj ch'ak alxuka sok oj pukxuk, yuj b'a chikan jasunk'iluk wa xk'anxi ja b'a programa jel st'ilanil oj ajyuk ja b'a jastik wa xch'ak alxuk b'a jastalni oj tsa'uk sok ja jastik wa xch'ak k'anxuk ja jastiknaka alub'al ja b'a oj tsikb'uk b'a jas wan k'ulaxel ke wanto xmankuni.

B'a mas
oj wab'
sb'ej

Unidad b'a Opsyones Produktibas

B'a xchonab'il b'a Mejiko
(01 55) 5141 7900,
ext. 54109, 54114, 54118,
54122, 54125, 54138 sok 54157

Ja b'a b'ayi

Av. Paseo de la Reforma 51, piso 21,
Col. Tabacalera, Del. Cuauhtémoc,
CP 06030, Méjiko, DF

Yoraryo'il b'a wa xk'elxi
9:00 AM sok b'a 7:00 PM

Koreos elektronikos
quejasop@sedesol.gob.mx
demandasocial@sedesol.gob.mx

Sedesol

B'ayoj payis
Lada b'a mey stupjel
01 800 007 3705

JA PROGRAMA B'A KOINBERSYON SOSYALI

¿B'a jas
xchol?

Wa xya'yi yipi ja ma' ay jas wa sk'ulane' jun k'ole' aye' ke wa xk'e' sk'ul proyekto jumasa' ke wa sta'a sb'aje' sok ja Gobyerno, ke wa skoltal ja komon jumasa' b'a mani jelnaka awula sb'aje'i, b'a jach mi xkits'ji', b'a jach jel najat ay, ma' mi lek'ayuk, b'a mi junxta lajan wa x-ilyi ta winik ma' ixuk ma' mi xkits'ji' yuj jun k'ole' ma' sta'uej b'aj.

¿MACHTIK JUNK'ILUK JA WA SKOLTA?

Wa xkoltaxi proyekto jumasa' b'a organisasyon jumasa' b'a jitsan ma' sta'uej sb'aj ke ti sb'aj b'a jun yal chonab', institusyon jumasa' b'a sneb'jel b'a prepa sok ja b'a snalan b'a jastik wa xch'ak le'xuk ke lek ajyuke' ja komon jumasa' b'a jasni wan ek'el b'a mi xkits'jiye' yuj jun k'ole' ma' sta'uej sb'aj sok jach mi xk'anjiye'.

Ja programa oj skolta ja ma'tik ay jas wa sk'ulan b'a lajan aye' ja b'a proyekto b'a jastik wa x-ajyi b'a nochani:

- **Jastik wa xk'apxi' b'a desaroyo umano sok Sosyal.** Proyekto jumasa' ke wa xch'ak pilxuk jastal wa xk'ulaxi ja leklek oj ajyuk ja sak'anil komon b'a jel awula sb'aji', b'a jach mi xkits'ji', mi kits'ji b'a jach jel najat ay, ma' mi xkits'ji sok wa xk'e' stulsok ja b'a sk'i'elal ja komoni sok ja olomal b'a sosyali.
- **Skoltajel sok ma'tik ay Xchol.** Proyekto jumasa' ke ak'unub'al ja b'a oj sna'lek ja jas wa sna'i, jas wa xch'ak sna'i, sok jas wa sk'ulan b'a juts'in sok b'a sna'stojb'esel jun organisasyon sok b'a sk'el jel ja ma' jastik wa sk'ulan b'a jun nole', jachni ja b'a xchapjel sok jas stojb'esel lek ja jas oj k'ulaxuki, wa xya'a jas k'apjel ja b'a sk'ul partisipar ma'tik sb'aj b'a jun yal chonab' ja b'a politika b'a chikani, ja jastik wa ch'ak k'ulaxuk ja b'a sk'eljel ek'

Wa xkolta ja proyekto jumasa'
ke wa xya'yi slekil ja ma'tik
minaka lek'ayuki sok yal untilk
ke jel awula sb'aj wan ek'el sb'aje'
sok b'a mi xkits'jiye'.

ja b'a oxe' orden b'a Gobvero sok lame' b'a jas sk'ulajel ja b'a jastal jchiknajuk b'a sosyali.

- Jastik wa xle'xi. Proyekto jumasa` ke wa sk'ulan, sok wa xya'a sok wa sk'e' sje' b'a snajel, b'a jastal oj k'ulaxuk jastik wa xmakuni b'a oj ch'ak k'elxuk, b'a jastal oj ilxuk sok jastik wa xch'ak alxuk sok jas wa x-alxi oj k'ulaxuk sok b'a tuktukil.

¿JASTIK KOLTANEL WA XYA'A JA PROGRAMA?

Ja programa wa xya'a kurso b'a chikan oj b'ob' ja k'ul konkursar b'a ochel ju'un jastal wa x-aji majan b'a chikan b'a oj k'ulaxuk ja proyekto ja ma' jas wa sk'ulane' lajan aye'i ja jastalni b'a sb'ejlalni'i, wa xnaxi ja b'a lajan oj k'ulaxuk partisipari ja b'a jas wa sk'ulane' lajan aye'i sok ja Gobvero ja b'a Republika.

Ja janek'ni oj ajukyi' ja tak'inji oj b'ob' ajukyile' b'a proyekto te i oj ajyuk ja b'a konbokatorya, pe mini b'a oj ek'uk oj b'ob' ajuk b'a **jun miyon b'a pesos** b'a jun proyekto.

Jel st'ilanil oj tax mas tak'in b'a st'ilanil ja b'a koinbersyon, ja b'a masni ko'eli b'a 20 b'a yal k'ole' ja b'a janek' sts'akol ja proyekto. Ja koinbersyon oj ajuk b'a jach sat tak'in ma' miyuk. B'a xchanil xe'nti yaman ja janek'ni ja b'a koinbersyon jachni b'a janek' b'a sosyal.

¿JASUNK'ILUK JA WA XMAKUNI JA B'A OJ KOLTAJANANI?

1. Oj b'ut'xuk sok axuk (k'ulub'al imprimir b'a jach elektroniko), ja pormato b'a jas wa xk'anxi'i b'a koltanel b'a mi jel a'ayuki ja b'a sk'ulajel ja proyekto, yuj wa xyala' ja organisayon b'a sosyedad sibili sok ja institusyon b'a prepa sok ja b'a snalan b'a jas wa xle'xi'i, teyb'a www.indesol.gob.mx. Ja pormato k'ulub'al imprimiri jel st'ilanil k'ulub'al pirmar yuj ja ma' sje'a b'a sb'ejlalni b'a ley.

2. Oj ya' jun kopya b'a iljuk b'a sb'aja' ke wanto xmakuni, kredensyal ja b'a Instituto Nasyonali ja b'a Ma'tik ayxa sk'iji (Inapam) ma sedula b'a wa ilxi b'a luwariluka ja ma' wa xjewani b'a jastalni b'a ley, ye'nani ja ma' oj sk'ul pirmar

ja pormato ja alxita b'a kanta, jel st'ilani oj k'elxuk ja b'a Registro Pederal ja b'a Organiasyon ja b'a Sosyedad Sibili.

3. Oj ya' ja skopya'il oj ilxuk b'a piskal wantoni xmakuni'a sok jas wa xyala' "Ch'ayxita", ta ayni jas wa xya'awe', oj sje'e jun resibo b'a jas wa xya'awe'i.

4. Oj je'xuk ja jas wa xya'a ja ma' jas wa sk'ulan b'a sosyal ja b'a pormato b'a wa xkoltani t'usani ja b'a jk'ulaxuk ja proyekto.

5. Ja b'a jab'il ek'i ta jach jas aji' yuj ja programa, oj k'elxuk oj ch'ak je'xuk ja jastiknaka sk'ulune'ji.

6. Mini ch'akeluk b'a chab' partisipasyon, ja b'a jastalni ja b'a konbokatorya jakel yuj Indesoli, ja b'a jastalni jaw jachni koinbersyon sok b'a pilan jas wa xkulaxi ja b'a ya'teltajel ja piskal wanto k'ulaxe'li.

7. Mey yi oj b'a oj makjuk yuj derecho, jach jakel b'a jas milek sk'ulunejuk b'a sk'eljel ja tak'in jumasa' sok jun programa b'a Sedesol.

8. Mi xcho xyi'aje apoyo b'a tuk programa b'a federal ja b'a junxta sok ja proyekto iti.

Wa xkolta proyekto b'a
skoltalajel ja ixuke'i, keremtik
sok ja manaka ayma sk'ujoli b'a
jelni awula sb'aja sok mini
xkits'ji'a.

9. Mi oj sk'ané' b'a oj yi' proyekto b'a programa b'a proyekto b'a junxta lajan sok ma' b'a junxta lajan jas xk'ulaxi.

Ja jastalni wa xch'ak k'anxuki, ja organisayon b'a sosyedad sibili oj ch'ak ya' ts'ikb'uke' ja jas nochani:

1. Ja ay yi oje' ja Klave Única b'a Inskripsyon ja b'a Registro Federal b'a Organisasyoni b'a Sosyedad Sibil (KLUNI).

2. Oj sje' orginal ma' kopya ja jas wa xcholxi b'a jab'ilja b'a sk'ulajel b'a piskali ma' juts'in ja b'a stsa'anil wa sk'ulan partisipari.

3. Ke stukb'une'xa ma' yajk'achilxa ja jas wa xch'ak choli ja b'a sti' sat ja Registro Federal b'a Organisasyoni ja b'a Sosyedad Sibili.

Ja jastalni wa xch'ak k'anxuki, ja b'a institusyon b'a prepa sok b'a snalan b'a jas xle'xi jel st'ilan oj ch'ak ya ts'ikb'uke' ja jas nochani:

1. Oj ya' kopya b'a mi jel xmakuni ja ju'un konstitutibo (ley, mandar ma' akwerdo b'a sk'ulajel, pukub'al ja b'a *Dyaryo Opisyali* ja entidad pedarativa ja b'a jani wa xyila').

2. Oj ya' kopya b'a mi jel xmakuni ja ju'un wa sta'a k'ot ja b'a xje'xi b'a jastalni wa xyala' ja ley (akta b'a jach ts'ib'unub'al, ma' jun ju'un b'a k'ulub'al nombrar ma' pilan).

3. Oj ya' kopya b'a mi jel xmakuni ja sedula b'a wa x-och ju'un b'a Registro Federal b'a kontribuyente sok ya' jun ju'un b'a oj yal b'a sb'aja' b'a wantoni xmakuni.

Ja jasnaka yi oj ja ju'un iti jachini b'a jastal oj ch'ak alxuka sok oj pukxuk, yuj b'a chikan jasunk'iluk wa xk'anxi ja b'a programa jel st'ilanil oj ajyuk ja b'a jastik wa xch'ak alxuk b'a jastalni oj tsa'uk sok ja jastik wa xch'ak k'anxuk ja jastiknaka alub'al ja b'a oj tsikb'uk b'a jas wan k'ulaxel ke wanto xmankuni.

Ja b'a mas
oj ja wab'
sb'ejí'

B'a yoj payis
Lada b'a mey stupjel
01 800 718 8621
sok 01 800 007 3705

Xchonab'il b'a Mejiko
(01 55) 5554 0390,
ext. 68133, 68137, 68141,
68338, 68339, 68370 sok 68372

Yoraryo' il b'a wa xk'elxi
9:00 AM sok b'a 5:00 PM

Pagina elektronika
www.indesol.gob.mx

Ja b'a b'ayi
Calle 2.ª Cerrada de Belisario
Domínguez núm. 40,
Col. Del Carmen Coyoacán,
Del. Coyoacán, CP 04100, Méjiko, DF

JA INSTITUTO MEJIKANO JA B'A JUBENTUTI (IMJUBE)

¿B'a jas xchol?

Wa skolta ja ak'ixuki ma' ja keremtik mejikanosi, oj ch'ak ajukyi' ja jas xmakuni b'a st'ilanil ja b'a sneb'jel ju'un, b'a lek ajyuk, b'a ya'tel sok b'a sk'ul partisipar b'a ma' jitsan sta'uej sb'aji.

B'a jas wa x-aji' b'a keremtik Oj ajukyi \$210,000.00 yuuj ja b'a proyekto wa sk'ulan ja b'a desaroyo sosyal sok umano
\$800.00 ja ixaw ja ma' wa x-a'tiji ja b'a serbisyo sosyal
Ja janek'ni ja beka \$4,800.00 b'a jujune' ja neb'a ju'uni
Sjamanil b'a ipal Keremtik Oj ajukyi \$80,000.00
Red nasyonal b'a programa b'a radyo sok b'a telebisyon Ipal b'a Keremtik Oj ajukyi \$1,000.00 ja b'a jujune'i
B'a mas a' ay 5 skoltalejel b'a jujune' programa
Konkurso Nasyonal Keremtik b'a Debate Polítiko Sb'ajtanil luwar \$45,000.00 Xchab'il luwar \$30,000.00 Yoxil luwar \$25,000.00

¿MACHTIK JUNK'ILUK JA WA SKOLTA?

Ja ak'ixuki ma' ja keremtik b'a 12 sok 29 jab'il.

¿JASTIK KOLTANEL WA XYA'A JA PROGRAMA?

KOLTANEL B'A YIJB'UK JA INSTANYA ESTATALESI
SOK MUNISIPAL B'A KEREMTIK

- Wa skolta ja instansya sk'ulunej ja gobyerno estatali sok munisipali ye'n kajan sb'aje' b'a sk'uluke' ja programa b'a ch'ak ya'e' ja jas xmakuni yujele' ja ak'ixuki keremtiki b'a kada entidad.
- Oj ajuk koltanel b'a mi jel a'ayuj ja jastalni b'a lajub'alxani'i b'a instansya sok ja Imjube ja b'a jastalni tik'e proyekto oj k'ulaxuki.

KEREMTIK-JA YA'TELTAJEL

- Wa xk'e' sk'uluk ja b'a sk'ul partisipar ja ak'ixuk sok ja keremtiki ma' wane' sneb'jel ju'un wa sje'awe' ja jas wa sna'awe'i b'a sk'ulajel ja b'a keremtilo'i.
- Oj ajuk b'a mini jel a'ayuk b'a **210 mil peso b'a jun proyekto** b'a wa sk'ulan ja desaroyo sosyal sok umano ja b'a keremtiki.

- Wa x-axi **800 peso ja ixawi** ja mani jas elelyuji' ke wan a'tel b'a sosyal. Ja janek'ni ja beka b'a jujune' ja neb'a ju'uni **4 mil 800 peso**.

WA SKOLTA PROYEKTO B'A KEREMTIK SJUTB'EJEL MEJKO

- Wa sk'ela ja partisipasyon b'a komon b'a keremtik b'a oj sna'e' ja sderecho'e'i sok x-ochye' ja b'a tojb'uk ja skomune'i.
- Wa x-ají' b'a mi jel a'ayuk b'a k'ole' mey konstitusyon b'a ley sok organisasyon b'a sb'ejlani b'a mini oj sk'an sts'akola, ja b'a sk'ulajel ja proyekto ja b'a desaroyo sosyal oj skolta b'a mas t'usan 50 keremtik b'a 12 sok b'a 29 jab'il b'a spetsanil ja payisi.
- Ja janek'ni oj koltaxuki tini ajukyi ja b'a konbokatorya.

KEREMTIK MA' AK'IXUK MA' YI OJ BEKA

- Oj ajukyi apoyo keremtik ma' ak'ixuk b'a oj b'ob' sna'e' sok sta' yip ja jas sna'awe'i, b'a oj b'ob' yuj sok b'a juts'in sk'ulajel b'a ya'tel b'a sb'ejlalni.

B'axa wajum ja sneb'jel ju'un	Janek' ora ja b'a semana	Ja janek' oj ajukyi ja ixawi
B'a prepa, ke tito ay b'a bachiyerato, ma' ch'akelxa ja spresa ma' jun karera técnika.	20	\$4,000.00
Licensyatura ma' jach xmakuni sok jun ju'un b'a ojtoni sneb' mas ju' una.	25	\$5,000.00
Sneb'jel ju'un kech'akta yuj ayixa yi oj ja 100%, b'a ek'elxa ma' tituladuxa ay sok ja licensyatura.	25	\$6,000.00

JAMAN IPAL B'A KEREMTIK

- Ja programa iti sk'ulan, b'a oxe' kaje' b'a goryerno, sk'ulajel a'tel b'a sb'ejlalni, stalnajel sok sk'ulajel b'a oj tojb'uk ja jastal aye' ja ak'ixuk sok ja keremtiki oj axukyi ja b'a syam-e' ja teknologiya b'a inportasyon (TIK).
- Oj ajukyi b'a mi jel a'ayuk junta **80 mil peso**.

RED NASYONAL B'A PROGRAMA B'A RADYO SOK B'A TELEBISYON IPAL KEREMTIK

- Oj ajuk b'a jas oj ek' b'a radyo, telebisyon sok b'a ch'alam ja b'a ak'ixuki sok ja b'a keremtiki, ja b'a wa sk'ulane' partispar b'a jach jel st'ilanil wa sje'awe' b'a jas oj naxuk b'a skoltalajel ja komoni.
- Oj ajukyile' tak'in b'a kada ixaw junta **1,000 pesos** ja jujune'i b'a masni a'ay b'a jo'e' koltanel ja b'a programa.

EMPRENDEDOR B'A KEREMTIK

- Wa xk'ab'xiyi ja ak'ixuki sok ja keremtiki, b'a stuch'ile' ma' jitsane', skoltalajele' sok tak'in, jas je' jukyile' sok sk'eljel b'a sk'ulajel jun empresa b'a sb'aje', jach b'a sk'i'elale' sok skoltajel ja ma' ayxa yi oji'.
- Wa x-ilxi b'a jun koinbersyon b'a Imjube sok jun instansya estatal, ja instituto oj ya' 50 yal k'ole' ja estado oj ya' 50 yal k'ole'. Ja b'a koinbersyon b'a imjube sok jun instansya municipal oj ya' 25 yal k'ole' b'a janek'to sk'ana.

KONKURSO B'A NASYON B'A KEREMTIK SOK B'A DEBATE POLITIKO

- Wa x-ajiyile' ja keremtik snajel b'a chikan jas wa xya' ajuk ja gobyerno b'a republika, oj sk'ul partisipar sok skoltajel ja b'a jas wa xyala' b'a tuktukil tik'e b'a sosyali, sok b'a kultura, akademika sok politika.
- Ay oxe' tik'e ja b'a jastalni wa x-ilxi ja b'a sjab'il: sb'ajtanil b'a 15-17 jab'il, xchab'il b'a 18-24 sok b'a yo'xil b'a 25-29 jab'il.
- Wa x-aji' oxe' premyo:
  - Sb'ajtanil luwar: **45 mil pesos**.
  - Xchab'il luwar: **30 mil pesos**.
  - Yo'xil luwar: **25 mil pesos**.

¿JASUNK'ILUK JA WA XMAKUNI JA B'A OJ KOLTAJANANI?

KOLTANEL B'A IPAL B'A INSTANYA ESTATAL SOK MUNISIPAL B'A KEREMTIK

Ja instansya estatal b'a Keremtik oj b'ob' sk'uluk ja b'a lajub'ali sok ja Imjube, oj ya ts'ikb'uk jastik wa xk'anxi ja b'a oj ajuk ja proyekto jumasa'.

KEREMTIK-JA YA'TELTAJEL

Ja eskwela oj b'ob' sje' jun proyekto ke oj ya ts'ikb'uk ja jastik ju'un wa xk'anxi:

- Oj och jun k'ole' b'a lajune' ma' mas neb'a ju'un jastal ma' oj sk'ul partisipar.
- Oj sje' ja sk'anjal b'a sk'ul partisipari ja b'a pormato ke wa xya'a ja Imjube.
- Oj ochuk ja jas k'anxi' b'a proyekto b'a slekil b'a komunitaryo ma' ja b'a desaroyo sosyal sok umano ke wa xch'akya ts'ikb'uk ja jas wa xk'anxi ja jas tey ja b'a konbokatorya 2014, jach jastal Pormato Portada ja jas wa sk'ana ja Imjube sok wa xtax b'a ch'al-am: www.imjuventud.gob.mx

PROYEKTO B'A KEREMTIK SJUTB'ELJEL MEJKO

- Ke ay yi oj jun proyekto b'a slekilal, b'a a'ayb'uuk, partisipasyon sok b'a keremtiki.
- Oj je'xuk ja pormato ja proyekto b'a jastalni'i sok jastikna pukub'al ke wa xya'a ja Imjube, ja b'a jastalni wajumi sok jastalni ayi.

AK'IXUK SOK KEREMTIK MA' YI OJ BEKA

Oj sje' b'a Diresyon b'a Rekurso Umano sok jastik xmakuni b'a Instituto jastik ju'un nochani, sok jastalni wa sk'ana ja Imjube:

- Kopya b'a akta b'a manxel, ju'un b'a je'xu b'a sb'aja' ke wanto xmakuni, ja ma' ayto ay yi 18 jab'ilii kredensya b'a sneb'jel ju'un b'a wanto xmakuni, Sédula Únika b'a Registro b'a Poblasyon (KURP) sok sje'jel b'a sb'aja' (telepano, b'a slu'um ma' b'a ja').
- Konstansya b'a sneb'jel ju'un.
- Oxé' poto b'a inpantil.
- Kurikulum b'a tojb'elto.
- Pormato b'a sk'anjal b'a beka.

SJAMANIL B'A KEREMTIK

Oj sje' sb'aje' b'a Sistema b'a Reporte b'a Linya b'a je'xuk b'a jun ju'un b'a sb'aja' b'a ajk'achto sok potografiya ja b'a ilxuk b'a sjamjel b'a Sjamanil b'a Ipal Keremtik sok oj alxuk jastik ju'unil wa xk'anxi.

RED NASYONAL B'A PROGRAMA B'A RADYO SOK TELEBISYON B'A KEREMTIK

- Karta b'a ye'n wa xyila' ja tatali sok ja ma' wa xyila', ta meyto ay sjab'ili.
- Copya b'a akta b'a manxel.
- Kopya b'a Klabe Únika b'a Registro b'a Poblasyon (KURP).
- Konstanya b'a tey b'a sneb'jel ju'un ma' tito ay b'a unibersidad ma' wa sna'a tékniko b'a Snajel b'a wa x-ek' lo'il.

- Oj k'anxuk pormato ke tey b'a Direksyon b'a Komunikasyon Sosyal b'a lmjube sok oj jekxuk b'a koreo elektroniko poderjovenradiotv@injuventud.gob.mx
- Ja ma'tik wa x-a'tiji b'a wa xchikani'i mi oj b'ob' ochuke' ja b'a programa iti.

EMPRENDEDORES KEREMTIK

- Oj sje' ja registro b'a instansya ma' wa sk'ulan partisipar.
- Oj sje' ja proyekto ja jastalni wa xyala' ja konbokatorya ja b'a jastal wa xk'anxi.
- Oj sje' kopya b'a mi t'ilanuk b'a akta b'a manxel ma' ja Sertipikado b'a nasyonalidad, Klabe Únika b'a Registro b'a Población (KURP), ju'un b'a sje' b'a sb'aja' ke wanto xmakuni sok jun ju'un b'a wa xyala' b'a sb'aja' b'a emprendedor (resibo b'a telepano, b'a ja', b'a lus sok b'a slu'um).
- Ke ay mach' ay sok b'a stuch'il ja b'a proyekto ja sk'ulajeli.
- Oj je'xuk oxe' b'a mi ja'uk ja b'a wa moj aljeli.

KONKURSO NASYONAL B'A KEREMTIK

B'A DEBATE POLITIKO

- Oj och ju'un ja b'a konkurso.
- Ke ye'nani yi'ja sb'ajtanil luwar ja b'a sk'ulan partisipari.
- Ke yi oj ja instansya b'a keremtiki b'a jach b'a gobyerno'a ja b'a entidad pederatiba ke wa sje'a.
- Oj sje' kopya b'a akta b'a manxel, ma' sje' b'a sb'aja' sok ja Klabe Únika b'a Registro b'a Poblasyoni (CURP); ja ma' masxa ja 18 jab'ilii jani oj sje' ja kredensya b'a t'oqwane'li.
- Oj och sk'uluke' partisipar ja skaje'il b'a nasyoni sok ja b'a estatal ja b'a styempo'ili ja mani yi'a ja sb'ajtanil luwari b'a chikan jas sk'ulajel ja b'a nasyoni b'a ektajani.
- Mi oj b'ob' sk'uluke' partisipar ja skaje'il b'a estatal ja mani sta' ja residensya pisyali b'a wake' xani ixaw ja b'a entidad lokali.

Ja jasnaka yi oj ja ju'un iti jachini b'a jastal oj ch'ak alxuka sok oj pukxuk, yuj b'a chikan jasunk'iluk wa xk'anxi ja b'a programa jel st'ilanil oj ajyuk ja b'a jastik wa xch'ak alxuk b'a jastalni oj tsa'xuk sok ja jastik wa xch'ak k'anxuk ja jastiknaka alub'al ja b'a oj tsikb'uk b'a jas wan k'ulaxel ke wanto xmankuni.

Ja b'a mas
oj ja wab'
sb'ejí'

B'a yoj payis
Lada b'a mey stupjel
01 800 228 0092

Xchonab'il b'a Mejiko
(01 55) 1500 1300

Pagina elektronika
www.injuventud.gob.mx

DESAROYO SOK JA INKLUSYON JA B'A MÁTIKNAKA DISKAPASITADO AYI (KONADIS)

¿B'a jas xchol?

Wa xmakuni b'a oj ilxuklek ja sk'ulajel ja sderecho ja kristyano jumasa' b'a mini lek' ayuki sok oj koltaxuk ja b'a ajyuk ja sk'i'elali b'a tini ajyuka.

¿MACHTIK JUNK'ILUK JA WA SKOLTA?

Ja b'a komon manaka mi lek' ayuki.

¿JASUNK'ILUK JA WA SK'ULAN JA PROGRAMA?

- Wa sk'ela' sok wa sk'ulan Programa Nasyonal b'a Desaroyo sok Inklusyon b'a ma'tik mi lek' ayuki.
- Wa xya'a ja derecho ja Ma'tik minaka lek' ayuki.
- Wa xya'a sjamanil b'a mi jel wokoluk ajyuk ja ma' mi lek'ayuki.
- Wa xya'a b'a sk'ulajel, spukjel sok pukxuk ja jastik xmakuni'i sok ja b'a desaroyo b'a inklusyon sosyal ja ma'tik minaka lek' ayuki.
- Wa sk'ela sok ja b'a Kultura b'a sb'ejlalni'i sok b'a oj kits'uk ja ma' mi lek' ayuki.

Ja jasnaka yi oj ja ju'un iti jachini b'a jastal oj ch'ak alxuka sok oj pukxuk, yuj b'a chikan jasunk'iluk wa xk'anxi ja b'a programa jel st'ilanil oj ajyuk ja b'a jastik wa xch'ak alxuk b'a jastalni oj tsa'xuk sok ja jastik wa xch'ak k'anxuk ja jastiknaka alub'al ja b'a oj tsikb'uk b'a jas wan k'ulaxel ke wanto xmankuni.

DELEGACIONES DE LA SEDESOL EN LAS ENTIDADES FEDERATIVAS

AGUASCALIENTES

Av. Julio Díaz Torre, núm. 110, Cd. Industrial, C. P. 20290, Aguascalientes, Aguascalientes
(01 449) 971 0271, 971 0518 y 971 0677, ext. 40003 y 40011

BAJA CALIFORNIA

Av. Mariano Arista, núm. 1278, Col. Nueva, 2.ª sección, C. P. 21100, Mexicali, Baja California
(01 686) 556 0809, 557 1305 y 557 1766, ext. 40101, 40102 y 40111

BAJA CALIFORNIA SUR

Gral. Agustín Olachea, s/n, esq. Blvd. Luis Donaldo Colosio, Col. Las Garzas, C. P. 23079,
La Paz, Baja California Sur
(01 612) 122 0930, 122 1095 y 125 9124, ext. 40208 y 40226

CAMPECHE

Av. 16 de Septiembre, s/n, Palacio Federal, 2.º piso, Col. Centro, C. P. 24000, Campeche, Campeche
(01 981) 816 5611

COAHUILA

Blvd. Los Fundadores Km 6.5, Carretera Central, Col. Magisterio, C. P. 25299, Saltillo, Coahuila
(01 844) 430 1555, ext. 40706

COLIMA

Av. San Fernando, núm. 458, Col. Centro, C. P. 28000, Colima, Colima
(01 312) 314 8950, ext. 58104

CHIAPAS

12 Poniente Norte, núm. 232, Col. Centro, C. P. 29000, Tuxtla Gutiérrez, Chiapas
(01 961) 612 2224 y 612 2045, ext. 40501, 40502 y 40527

CHIHUAHUA

Av. Pacheco, núm. 1205, Col. Obrera, C. P. 31350, Chihuahua, Chihuahua
(01 614) 410 9094,

DISTRITO FEDERAL

Lucerna, núm. 24, 1.er piso, Col. Juárez, Deleg. Cuauhtémoc, C. P. 06600, México, Distrito Federal
(01 55) 5328 5000, ext. 53401, 53402 y 53403

DURANGO

Av. Río Papaloapan, núm. 211, Col. Fraccionamiento Valle Alegre, C. P. 34139, Durango, Durango
(01 618) 130 1090, ext. 58230

GUANAJUATO

Carretera Guanajuato-Juventino Rosas Km 5, Edificio A, planta baja, Col. Marfil, C. P. 36250,
Guanajuato, Guanajuato
(01 473) 733 1314, ext. 41098

GUERRERO

Calle 3, núm. 20 y 22, Col. Burócratas, C. P. 39090, Chilpancingo, Guerrero
(01 747) 471 1631 y 471 1633, ext. 41103

HIDALGO

José María Iglesias, núm. 202, Col. Centro, C. P. 42000, Pachuca, Hidalgo
(01 771) 713 0166, ext. 41202

JALISCO

Lerdo de Tejada, núm. 2466, Col. Obrera Centro, C. P. 44140, Guadalajara, Jalisco
(01 33) 3616 6385, ext. 41318

MÉXICO

Portal Madero, núm. 216, Edificio Monroy, 4.º piso, Col. Centro, C. P. 50000, Toluca, Estado de México
(01 722) 214 6299, ext. 40929 y 40931

MICHOACÁN

Santos Degollado, núm. 262, Col. Nueva Chapultepec Sur, C. P. 58260, Morelia, Michoacán
(01 443) 314 4996, ext. 41425

MORELOS

Carretera Federal Cuernavaca-Tepoztlán Km 1 + 200, Col. Chamilpa, C. P. 62210, Cuernavaca, Morelos
(01 777) 313 2777

NAYARIT

Av. Rey Nayar, núm. 43, Col. Burócrata Federal, C. P. 63156, Tepic, Nayarit
(01 311) 213 2224 y 214 6097, ext. 41629

NUEVO LEÓN

Zaragoza, núm. 1000, Condominio Acero, mezzanine 1, Col. Centro, C. P. 64000, Monterrey, Nuevo León
(01 81) 8130 8300, ext. 41705

OAXACA

Carretera Cristóbal Colón Km 6.5, Oaxaca-Tehuantepec, San Agustín Yatareni, C. P. 68290,
Oaxaca, Oaxaca
(01 951) 513 3488 y 513 8934, ext. 41801

PUEBLA

2 Sur, núm. 3906, Col. Huexotitla, atrás del Parque Juárez, C. P. 72534, Puebla, Puebla
(01 222) 211 3894

QUERÉTARO

Av. Estadio, núm. 106, 2.º piso, Col. Centro Sur, C. P. 76070, Querétaro, Querétaro
(01 442) 229 0602

QUINTANA ROO

Av. Nápoles, núm. 219, esq. Venustiano Carranza, Col. Nueva Italia, C. P. 77035, Othón P. Blanco,
Chetumal, Quintana Roo
(01 983) 832 0667, 832 2110 y 832 2288, ext. 42113

SAN LUIS POTOSÍ

Calz. Fray Diego de la Magdalena, s/n, Parque Tanga Manga II, Col. El Saucito, C. P. 78110,
San Luis Potosí, San Luis Potosí
(01 444) 823 0072, 823 0349 y 823 0380, ext. 42295 y 42296

SINALOA

Av. Federalismo, núm. 431 Sur, Edificio Sur, Col. Recursos Hidráulicos, C. P. 80100, Culiacán, Sinaloa
(01 667) 714 1120 y 714 1967

SONORA

Centro de Gobierno, Edificio Hermosillo, 1.er piso, Río Comonfort, Col. Villa de Seris, C. P. 83280,
Hermosillo, Sonora
(01 662) 212 2821 y 217 0546

TABASCO

Priv. del Caminero, núm. 17, Col. Primero de Mayo, C. P. 86190, Villahermosa, Tabasco
(01 993) 315 3573, ext. 42594 y 42595

TAMAULIPAS

Carretera Nacional México-Nuevo Laredo Km 228 + 500, s/n, Col. Las Brisas, C. P. 87100,
Ciudad Victoria, Tamaulipas
(01 834) 312 1747

TLAXCALA

Guridi y Alcocer, s/n, esq. Calzada de los Misterios y Xicoténcatl, Col. Centro, C. P. 90000,
Tlaxcala, Tlaxcala
(01 246) 462 2500

VERACRUZ

Carretera Federal Jalapa-Veracruz Km 0 + 700, Col. Indeco Ánimas de Jalapa, C. P. 91190, Jalapa, Veracruz
(01 228) 812 5246, 812 5247, 812 5251 y 812 5252

YUCATÁN

Calle 33, núm. 161, depto. 1, interior Plaza Buenavista, Col. Buenavista, C. P. 97120, Mérida, Yucatán
(01 999) 926 6016

ZACATECAS

Calzada Héroes de Chapultepec, núm. 130-A, piso 2, Col. Úrsulo A. García, CP 98050, Zacatecas, Zacatecas
(01 492) 922 6864 y 925 3032, ext. 43097 y 43098

Para presentar quejas o denuncias:

Secretaría de Desarrollo Social (SEDESOL)

Órgano Interno de Control

D. F. y Área Metropolitana 5328 5000

Secretaría de la Función Pública (SFP)

Sistema de Atención Telefónica (Sactel)

D. F. y Área Metropolitana 2000 3000

Interior de la república 01 800 386 2466

Procuraduría General de la República (PGR)

Fiscalía Especializada para la Atención

de Delitos Electorales (FEPADE)

Lada sin costo 01 800 833 7233

Guiya b'a programas sosyales 2014

Se terminó de imprimir en septiembre de 2014,
con un tiraje de 1,000 ejemplares.

COORDINACIÓN GENERAL

Mtra. María Evangélica Villalpando Rodríguez

ABOGADA GENERAL Y COMISIONADA PARA LA TRANSPARENCIA

COORDINACIÓN EDITORIAL

Lic. Ramón Sosamontes Herreramoro

JEFE DE LA UNIDAD DE LA OFICINA DE LA SECRETARÍA Y COMUNICACIÓN SOCIAL

INVESTIGACIÓN

Lic. Oscar Ernie Orozco Perea

DIRECTOR GENERAL ADJUNTO DE LEGALIDAD Y TRANSPARENCIA

AGRADECIMIENTO ESPECIAL

Dr. Javier López Sánchez

DIRECTOR GENERAL DEL INSTITUTO NACIONAL DE LENGUAS INDÍGENAS

Pedro Hernández Jiménez

TRADUCTOR

LENGUA: TOJOLABAL

SEDESOL

SECRETARÍA DE
DESARROLLO SOCIAL

inai

INSTITUTO NACIONAL DE LENGUAS INDÍGENAS

www.sedesol.gob.mx